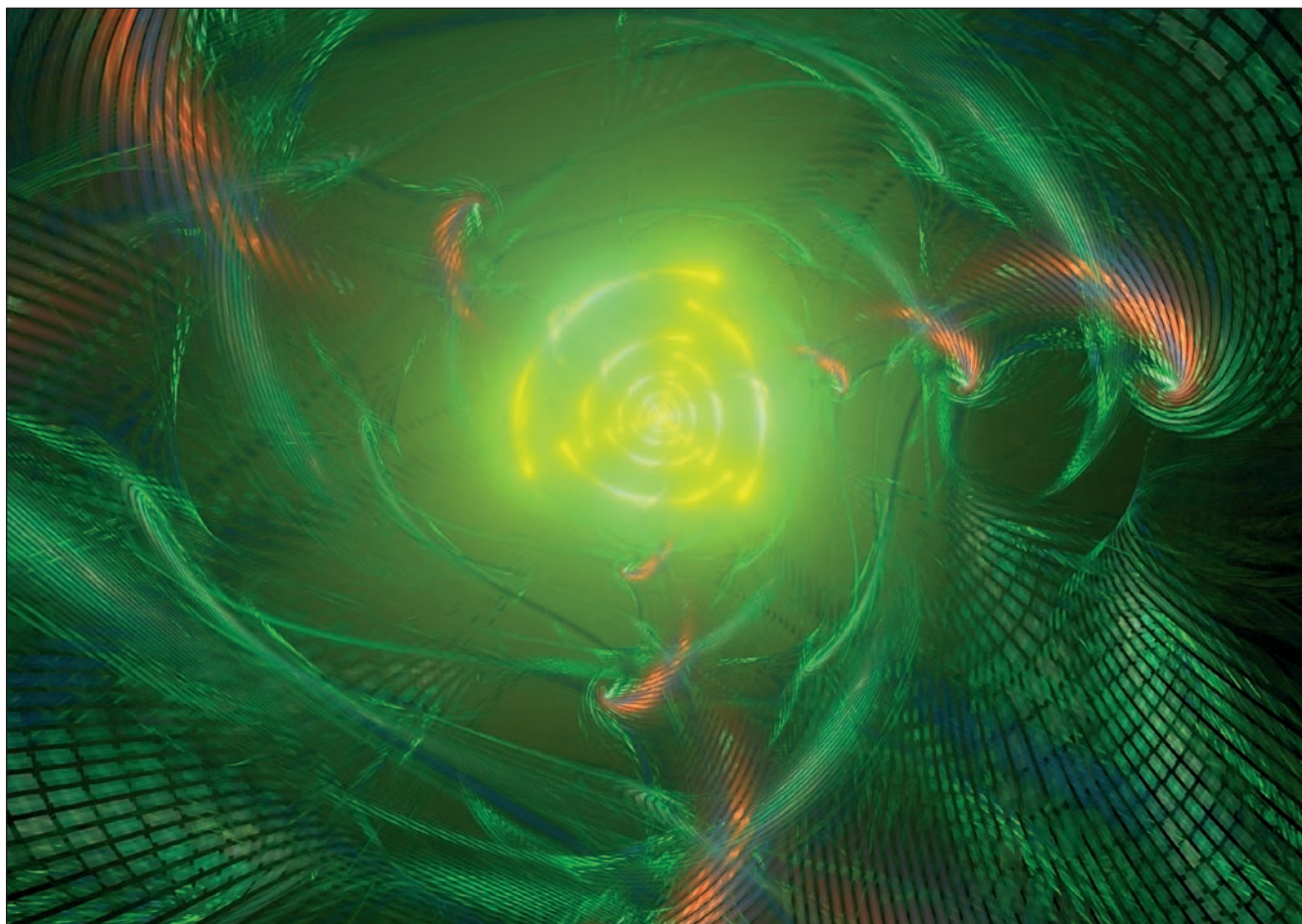

Технологичен трансфер и разпространяване на знание

Европейски и национални политики ■

Европейски технологични платформи ■

Национални изследователски инфраструктури ■

Успешни проектни практики ■

Съвместна иновационна дейност ■

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

НАУКА & БИЗНЕС

Национален бюлетин 2013

Проектът „Наука и бизнес“ се осъществява от Министерството на образованието, младежта и науката с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Той е насочен към създаване на ефективни инструменти и изграждане на благоприятна среда за активно взаимодействие между представителите на научните среди и бизнеса.

Съществуващата национална стратегическа рамка за развитие на науката и иновациите предвижда насърчаване на взаимодействието в рамките на т.нар. триъгълник на знанието „наука – образование – иновации“ и стимулира изследователските звена, университетите и бизнеса да работят заедно при създаването и трансфера на ново знание, технологии и иновации. Изпълнението на целите на **Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020** ще позволи създаването на устойчиви взаимоотношения между образованието, науката и бизнеса като основа на развитието на икономиката на знанието и ще допринесе за подобряване на сравнителните позиции на България по показателите за устойчив и качествен растеж.

Издание на
Министерството на образованието, младежта и науката
www.mon.bg

Дизайн и печат
Фондация „Приложни изследвания и комуникации“
www.arcfund.net

Проект
„Наука и бизнес“
<http://s2b.mon.bg>

© МОМН, 2013

Изразените мнения в настоящата публикация ангажират единствено техните автори и не изразяват позицията на Министерството на образованието, младежта и науката на Република България.

СЪДЪРЖАНИЕ НА БРОЯ

На фокус.....	2
Европейски инициативи в подкрепа на трансфера на знание и технологии.....	5
Структури на посредническата инфраструктура в рамките на националната иновационна система.....	8
Съвместен геномен център.....	9
Enterprise Europe Network – европейска мрежа в подкрепа на предприемачеството.....	12
Единен иновационен център.....	14
ГИС-ТрансферЦентър – мрежа за трансфер на технологии.....	16
Проект за създаване и развитие на центрове за насърчаване на предприемачеството към висшите училища в България.....	19
Изграждане на капацитет за трансфер на технологии в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.....	22
Европейска технологична платформа.....	24
Предстоящо.....	24

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ!

Днес повече от всякога научните изследвания и иновациите следва да работят заедно за решаване на ключовите предизвикателства пред обществото в области като здравеопазване, демографски промени, устойчиво селско стопанство и биоикономика, чиста и ефективна енергия, интелигентен зелен интегриран транспорт, екология и климат, ефективност на ресурсите и суровините. За нас е важно да планираме на равнопоставена основа, съвместно с останалите страни – членки на Европейския съюз, бъдещите мерки за постигане на максимална ефективност на програмите и инициативите за подкрепа на научните изследвания и иновациите в Европа. България трябва да отстоява интересите на българската академична общност и бизнеса в страната, да впише своите приоритети и да даде собствен принос за изграждането на Европейското научноизследователско пространство и общия европейски дом.

Настоящият бюлетин има амбициозната задача да отразява и популяризира взаимодействието между представителите на науката и бизнеса, да информира за актуални събития в ключовите сектори на Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2020 и програмните инициативи за финансиране на съвместни изследователски и иновационни проекти.

Чрез проекта „Наука и бизнес“ Министерството на образованието, младежта и науката цели да подкрепи взаимодействието в рамките на т.нар. „триъгълник на знанието“ чрез създаването на среда за бъдещи партньорства и популяризиране на постигнатите резултати.

Безспорно е, че ключът към успешен бизнес модел и стабилен икономически растеж лежи в подобряването на качеството на образованието, в замяната на сухата теория с един по-прагматичен подход. Необходимо е знанието да се превърне в можење, в инструмент за вземане на решения. Вярваме, че от координираните усилия на всички нас зависи самочувствието ни на българи. Искаме да благодарим на нашите учени за всеотдайността им и активната изследователска дейност в условията на икономическа криза и глобализираща се и динамична международна конкуренция. Искаме да ви уверим, че ще продължим да работим усилено за създаването на необходимата благоприятна среда за развитие на научните изследвания и превръщането на научните резултати в икономически предимства.

Пожелаваме на всички читатели успех в бъдещите инициативи, упоритост да се борят за своето място на българските и европейските пазари и кураж да надскочат себе си и да станат водещи фигури в попрището, което са си избрали!

„НАУКА И БИЗНЕС“

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

НА ФОКУС

Успешният бизнес в условията на нестабилна и непредвидима среда изисква поддържането на интензивни взаимодействия с много партньори и контрагенти. Стремителното развитие на съвременните технологии и превръщането на формалното и неформалното знание в основен фактор за конкурентоспособност налагат нови правила на взаимодействие в рамките на иновационните и индустриалните мрежи – използване на цялото многообразие от канали за обмен на информация, бързина за вземане на управленски решения, разширяване обхвата на контактните групи.

Поддържането на иновационен потенциал на високотехнологично равнище, формирането на бързообновяващ се продуктов портфейл и устойчивото присъствие на глобалните пазари в много голяма степен зависят от способността на бизнеса да:

- поддържа вътрешнофирмена компетентност във връзка с промените на конкурентната среда, възможностите и потенциална на разнообразните канали и форми за технологичен трансфер с цел тяхното комплексно използване и извличане на синергичен ефект;
- създава вътрешна нагласа и възприемчивост към знание, придобито извън фирмата;
- създава отворени контакти и взаимодействие в рамките на националната и международните иновационни мрежи не само по технологичната верига, но и с конкурентни структури, университетски и изследователски организации и посреднически звена.

В България малко над 91 % от стопанските субекти отговарят на определението за микропредприятия (с ръст от 15 % за втора поредна година)¹. Други 8,6 % са представители на групата на малките и средните предприятия. При наличието на подобни характеристики на бизнес формиранията, които влизат в рамките на националната иновационна система като основен участник и посредник между новото технологично знание и пазара, е задължително усилията да бъдат насочени към насърчаване на трансфера на технологии и създаването на национална рамка, подкрепяща изграждането на мрежи и тясното взаимодействие между участниците в иновационния процес.

Предприятията в страната все още нямат традиции за участие в съвместна, в т.ч. и иновационна, дейност и разчитат главно на собствените си ограничени възможности при осъществяването на проекти за обновяване на производствените процеси и продуктивния портфейл. Фирмите, които участват като активни партньори в иновационни мрежи, не използват пълноценно техния потенциал. Поддържаните контакти са главно в рамките на отрасловата верига на стойността с преките контрагенти (клиенти, доставчици) и финансиращите организации. Приоритет имат местните пред чуждестранните партньори. За качеството на иновационните мрежи (там, където са създадени) свидетелстват показатели като малък брой участници, нисък интензитет на взаимодействието, спорадичност на осъществяваните контакти. Липсата на системна институционализирана обвързаност между

звената, създаващи ново знание, от една страна (университети, изследователски институти и центрове), и бизнеса, от друга, не позволява да се говори за наличието на цялостна верига „наука – бизнес – практика“. От осъществяваните форми на технологичен трансфер обяснимо с най-голям дял (както на вътрешния, така и на международните пазари) са тези, свързани с по-ниски нива на технологична промяна – техническа документация, лицензии, образци и модели.

Европейската практика е изключително богата на успешни модели за осъществяване на вътрешносистемно и междусистемно взаимодействие. Предвид на обявените приоритети за развитие на националната иновационна система с най-голям очакван ефект могат да се инвестират усилия за:

- Насърчаване на междуфирменото взаимодействие.

Формите за реализация на този тип взаимодействие са изключително разнообразни и зависят от установените корпоративни практики. Най-популярни при съвременните условия са научно-техническите алианси (устойчиво обединение между фирми за съвместно финансиране на изследователска дейност и с възможно участие на университети и самостоятелни лаборатории), консорциумите (доброволно обединение между самостоятелни организации с цел осъществяване на определен проект, след което съществуването на консорциума се преустановява) и съвместните предприятия. Процесите на глобализация, появата на нови бързоразвиващи се икономически центрове и агресивната конкуренция повлияха върху нарасналият брой сделки за сливане и придобиване, особено подходящи полета за които се оказаха секторите телекомуникации, компютри, финанси, фармацевтика. Българският пазар също е обект на преразпределение в тези области.

- Интензифициране на взаимодействието между университетски звена и бизнес.

Благодарение на функциите си да провеждат фундаментални научни изследвания и да подготвят висококвалифицирани специалисти университетите представляват изключително важен елемент на иновационните системи. Тяхната значимост за ефективното функциониране на националната иновационна система нараства под влияние на редица фактори: изразен мултидисциплинарен характер на учебната и изследователската работа; изобледняваща граница между чисто научни и чисто приложни изследвания; нарастващи изисквания по отношение качеството на подготвяния човешки ресурс и неговата способност да възприема ново знание и да се адаптира към променящата се среда. В отговор на тези предизвикателства университетите се насочват към все по-близък контакт с бизнеса като възможност за споделяне на риска в изследователската дейност, оптимално използване на наличния потенциал (лабораторна база, персонал) и създаване на възможности за бъдещо конкурентоспособно развитие (както институционално, така и в частност по отношение развитието на преподавателския и студентския състав).

Независимо под каква форма се осъществява това взаимодействие то може да се превърне както в сериозен източник на идеи и проектни разработки за предприятия (които самостоятелно

¹ Иновации.бг, ИКТ и иновационно търсене, Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, 2012.

не разполагат с необходимия квалифициран персонал и звена за осъществяване на структурирана научноизследователска и развойна дейност), така и в допълнителен източник за финансиране на изтънелите университетски бюджети. Възможността за априориране на създадени теоретични разработки и равноправното участие в международни изследователски проекти от страна на български учени и научни колективи също са ефекти, които не могат да бъдат пренебрегнати.

- Развитие на посредническа инфраструктура.

Динамиката на средата, натрупването и усложняването на технологичното знание стимулират създаването на посреднически организации с разнообразни функции и обхват на действие. Иновационната среда става все по-пъстра. Концентрирането на определен информационен, финансов и човешки ресурс, специализиран в изпълнението на специфични функции в рамките на иновационните мрежи, дава възможност за тяхното използване при минимални единични разходи от страна на организирания потребител (иновираща фирма) или отделния изобретател. Постигането на по-високо ниво на вътрешносистемна специализация намира проява в повишаване на качеството на крайния продукт и по-висока добавена стойност за системата като цяло.

- Максимално използване на потенциала на публично-частните партньорства.

Осъществяват се със съвместното участие на публично спонсирания изследователски сектор в лицето на държавните университети и изследователски звена, от една страна, и частния бизнес, от друга. Възможностите и качеството на инфраструктурата от публични организации имат изключително значение за иновационното развитие на фирмите, когато става дума за достъп до ново технологично знание, осигуряване на финансова подкрепа или като пазар за нови приложни разработки или нетехнологични иновации.

- Ускоряване процесите на иновационно клъстеризиране.

Независимо от стремежа на редица държави през последните години да изграждат национални иновационни системи и да реализират национални стратегически и програмни документи за развитие на иновационния потенциал, става ясно, че именно на регионално равнище могат да се усетят спецификата и особеностите на отделните териториални общности, които често се отклоняват значително от представяните на макроравнище осреднени стойности по основните икономически показатели. В този смисъл иновационните клъстери решават няколко проблема: изразяват състоянието на регионалната икономика и спецификата на нейния иновационен потенциал; позволяват осъществяването на насочено въздействие върху онези фактори, които са от критично значение за конкретния регион; подпомагат преодоляването на междурегионалното разминаване по показателите за състояние и динамика въз основа на уникални за всеки регион конкурентни предимства.

ЕВРОПЕЙСКИ ИНИЦИАТИВИ В ПОДКРЕПА НА ТРАНСФЕРА НА ЗНАНИЕ И ТЕХНОЛОГИИ

Съвместният изследователски център на Европейската комисия – управление на интелектуалната собственост и технологичен трансфер

Съвместният изследователски център (СИЦ)² е научно-техническото звено на Европейската комисия. На базата на научен опит и тех-

ническо ноу-хау то предоставя консултантски услуги и подкрепа за широк спектър общоевропейски политики. Ключови сфери са околната среда и климатът, енергията, транспортът, земеделието, здравеопазването, информатиката и сигурността. В рамките на СИЦ съществуват седем научни института, оборудвани с множество лаборатории и уникални изследователски съоръжения. На базата на голям брой споразумения за сътрудничество достъп до тези съоръжения имат редица учени от партньорски организации. СИЦ работи с около 1000 партньори, повечето от които в границите на ЕС. Партньорствата приемат най-различна форма – съвместни изследователски проекти, създаване на мрежи от национални лаборатории и агенции, семинари и обучения, обмен на учени и знание³.

² <http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm?id=1370>

³ <http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm?id=1790&lang=en>

Едно от основните направления в СИЦ е именно управлението на интелектуалната собственост и технологичния трансфер. Тъй като центърът създава и управлява повечето интелектуални права на Комисията, през годините той натрупа опит в идентифицирането, защитата и управлението на активи, свързани с интелектуалната собственост. Това с особена сила се отнася за технологичните открития и техния трансфер с цел максимизиране на тяхната полза. На базата на този опит експертите от СИЦ участват активно в процеса на разработване на политики, свързани с интелектуалната собственост, технологичния трансфер и предприемачеството.

- Технологичен трансфер.

В процеса на изпълнение на мисията си СИЦ създава редица технологични активи. Открития като дадени технологични и софтуерни разработки или бази данни се докладват на Офиса за технологичен трансфер на СИЦ. Там се прави оценка дали природата на тези открития позволява правна защита и дали те имат достатъчен пазарен потенциал. Всички придобити интелектуални права принадлежат на ЕС.

Лицензионната стратегия на СИЦ не е основана на търсене на най-голяма възвръщаемост на инвестициите, а по-скоро е насочена към максимизиране на ефекта от изследователските резултати. Когато това може да се постигне с широко разпространение, тогава СИЦ може да реши да предостави неизключителни лицензи на широк кръг партньори. Ако оптималният път към

комерсиализация е прехвърлянето на лицензия на новосъздадена (start-up) компания, тогава центърът подпомага основателите в създаването ѝ и намирането на първоначално финансиране. През последните години са били основани следните шест подобни компании⁴: Lisalab; Plasmore; Nucleonica; OSVision; BioSypher; KMG solutions.

- Стимулиране на културата на иновации.

Според ЕК и съответно СИЦ един от най-важните аспекти при усилията за повишаване на темпа на иновации в Европа е потребността от културно сближаване, що се отнася до изследователите в публични организации и университети и иновационните актьори. Трудностите при превръщането на научните резултати в продукти и услуги, съобразени с пазарните условия, са свързани с фактори като сблъсък на различните култури на изследователите и бизнес и финансовите играчи. Друг потенциален обяснителен фактор е недостатъчният етап на развитие на лабораторни технологии, който не е в състояние да привлече индустриални партньори. За да противодейства на тези проблеми, СИЦ започва информационни кампании на теми като интелектуална собственост и предприемачество. Освен това се финансират демонстрационни проекти с цел да се покаже степента на завършеност на дадени научни разработки и да се сближат науката и бизнесът⁵.

Платформа за технологичен трансфер

С цел подкрепа на иновациите в Европа през 2011 г. СИЦ създаде платформа, която обединява офисите за технологичен трансфер на най-големите европейски публични изследователски организации, наречена **Technology Transfer Offices CIRCLE (TTO Circle)**⁶. Участващите държави са Австрия, Франция, Италия, Германия, Белгия, Полша, Норвегия, Финландия, Испания, Турция.

Основната цел на TTO Circle е да обедини силите на ключовите играчи на сцената на иновациите и технологичния трансфер, за да може да се изгради общо разбиране за предизвикателствата в тази сфера и да се набележат конкретни предложения за действие. Общата мисия се състои във:

- обмяна на опит, добри практики, създаване на синергия на европейско равнище в областта на интелектуалната собственост и трансфера на знания и технологии;
- предоставяне на експертно мнение по европейските политики, обединяване на индивидуалния и натрупване на колективен опит, намаляване на фрагментарността на научните изследвания в Европа.

TTO Circle си е поставил за цел в бъдеще да се развие като ключов фактор при определянето на националните политики в сферата на науката, изследванията, иновациите и технологичния трансфер.

ProTon Europe

ProTon Europe е общоевропейска мрежа от офиси за трансфер на знание (ОТЗ) и компании, свързани с университети и други публични изследователски организации. Целта ѝ е, от една страна, да подкрепя професионалното развитие на членуващите ОТЗ чрез

създаване на мрежа от контакти, предоставяне на обучителни курсове и обмяна на добри практики и персонал. От друга страна, ProTon Europe цели да предостави на членовете си възможност да развиват, влияят и допринасят за европейските политики, отнасящи се до трансфера на знание⁷.

ОТЗ могат да избират между следните два типа членство⁸:

- **Пълно членство** е допустимо само за институции, извършващи трансфер на знание от публични изследователски организации чрез управление на интелектуалната собственост, лицензиране, намиране на индустриални партньори и създаването на нови компании. Пълноправните членове трябва да идват от страни членки или от държави, асоциирани с ЕС. Годишната такса е 600 евро, а за членове на партньорски организации – 300 евро.
- **Асоциираното членство** е отворено за ОТЗ извън Европа и за организации, които предоставят значителна подкрепа на ОТЗ при изпълнението на задачите им, но не покриват критериите за пълно членство. За такива организации годишната регистрационна такса е 900 евро.

Ползите от членството в ProTon Europe са многостранни. На първо място, непосредствената полза са ценовите намаления при регистрация за конференции, обучения и дебати, организирани от самата асоциация, партньорските организации или външни обучители. При тези възможности за професионално развитие в обучителните и семинарните програми се поставя акцент върху въпроси като управлението на ОТЗ, сключване на бизнес сделки, интелектуална собственост, маркетингови проучвания и иновации, демонстрационни проекти, фискални стимули за инвестиране в наука.

Членове на управителния борд и някои по-активни и големи членове на мрежата участват в развитието на общоевропейските политики в сферата и професията. Основен фокус в работата с европейските институции са политиката, свързана с интелектуалната собственост, и хармонизацията и опростяването на патентната система. Четири специални работни групи са натоварени със задачата да разработват и доразвиват общата позиция на асоциацията в следните сфери:

- патентна система в Европа;
- Европейски технологичен институт;
- отговорно партньорство между публичните институции за научни изследвания и индустрията;
- хармонизация на правилата за притежание на интелектуалната собственост в публичните институции за научни изследвания.

Членството в ProTon Europe дава и достъп до менторски и експертни услуги, програми за обмен на персонал, бази данни с резултати от актуални пазарни проучвания, наръчници и добри практики. Всяка членуваща организация може да повиши своя-

⁴ <http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm?id=2880>

⁵ <http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm?id=2880>

⁶ <http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm?id=2870>

⁷ http://www.protoneurope.org/index2.php?m=proton_europe_en-1-home

⁸ http://www.protoneurope.org/index2.php?sm=proton_europe_en-8-conditions_for_membership

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

та разпознаваемост, като предложи за публикуване пример за добра практика от своята дейност. Интернет сайтът на асоциацията предоставя линкове към всички ключови за работата на ОТЗ европейски институции, бази данни със спин-оф фирми, както и към всякакъв вид ресурси, посветени на технологичния трансфер и иновациите. Месечният бюлетин съдържа актуални изследвания, новини на местно и европейско ниво, предстоящи големи европейски мероприятия, снимки на новите членове и свободни длъжности.

Асоциация на европейските специалисти в областта на научния и технологичния трансфер⁹

Преди 12 години инициативата на една многонационална група от професионалисти да провежда редовни срещи и да обменя опит доведе до създаването на **Асоциацията на европейските специалисти в областта на научния и технологичния трансфер**¹⁰. Към момента асоциацията има повече от 600 членове в 41 държави, болшинството от които са експерти в трансфера на технологии и знания и работят в публични изследователски институции. Изпълнявайки мисията си да стимулира технологичния трансфер между европейската научна база и индустрията, асоциацията организира и провежда многобройни и разнородни мероприятия и всяка година осъществява контакт с почти 1000 експерти в сферата¹¹. Тези редовни срещи под формата на годишни конференции, семинари, обучения, посещения на технологични паркове и иновационни центрове се провеждат на различни места в Европа и са отворени не само за членове, но и за всеки професионалист в сферата.

Индивидуалното членство в Асоциацията на европейските специалисти в областта на научния и технологичния трансфер е разделено на два типа – академично и бизнес членство. За първия тип могат да кандидатстват експерти от институции като университети, университетски болници, държавни изследователски центрове, а за втория – всички останали, занимаващи се с трансфер на технологии и научни постижения. Цената за академично членство е 250 евро на година, а за бизнес членство – 375 евро.

Асоциацията предлага следните услуги на своите членове:

- ежегодно обновявана директория с имената и адресите на всички членове;
- платформа за обмен на добри практики в следните области: трансферни практики в различни европейски страни; мениджмънт на ОТТ; патенти; лицензии; университетски ново-създадени компании; инкубатори; други аспекти на технологичен трансфер;
- достъп до повече информация на сайта на асоциацията: бюлетини с актуална информация за асоциацията и по ключови за технологичния трансфер теми; презентации от скорошни годишни конференции, срещи и курсове; информация за резултатите на редовното статистическо изследване на асоциацията за технологичния трансфер в европейските академични изследователски институции;

- отстъпка при регистрационните такси за конференции, срещи, курсове и работилници, организирани или съорганизиращи от асоциацията, както и отстъпка за материали от минали мероприятия.

Започналият през юни 2008 г. тригодишен проект имаше за цел да построи мост между научните изследвания в сферата на ИКТ и пазара на подобни продукти и услуги. С помощта на финансиране от Кохезионния фонд на ЕС проектът обединява водещи експерти в областта на технологичния трансфер от 5 европейски държави, за да работят съвместно за подобряване на комерсиализацията на изследователски постижения. Изходната точка на изследването е наблюдението, че процесът на пазарно проникване на научни постижения е затруднен от няколко предизвикателства – липса на общ език между разнородните заинтересовани участници, необходимост от по-интензивен междурегионален обмен между офисите за технологичен трансфер; потребност от професионални образователни програми и консултантски услуги. За да отговори на тези предизвикателства, екипът от специалисти преследва следните три цели¹²:

- създаване на набор от практически инструменти за офиси за технологичен трансфер;
- стартиране на пилотна, транснационална образователна програма на базата на разработения инструментариум;
- изграждане на мрежа за сътрудничество и обмен.

Разработеният инструментариум е резултат от обединяването на натрупания практически опит на водещите експерти.

Обхващат се следните пет теми, които от своя страна са разделени на множество подтеми. На сайта на проекта потребителите имат свободен достъп до ресурси, отнасящи се до¹³:

- набелязване на възможности – популяризиране на ползите от технологичния трансфер, информационни кампании, предприемачески и маркетингови обучения, създаване на партньорства, оценка на бизнес идеи и проекти за трансфер;
- управление на интелектуалната собственост – софтуерни патенти, авторски права, лицензии, методи за остойностяване на нематериални активи, стандартизация и сертификация;
- човешки ресурси – мотивация и стимули, инструменти за вътрешна и външна комуникация и сътрудничество, обучения;
- добавяне на стойност – оценка на пазара, технологичен маркетинг, бизнес моделиране;
- работа в мрежи и клъстери – логистични и комуникационни услуги, платформи за онлайн сътрудничество, управленски въпроси в клъстерна среда.

В допълнение на презентациите в изредените пет приоритетни сфери е създадена и специализирана база данни от ресурси, избрани от специалистите по технологичен трансфер в процеса на работа по проекта. Потребителите имат свободен достъп до почти 100 изследвания с академична и практическа насоченост.

⁹ <http://www.astp.net/>

¹⁰ http://www.astp.net/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1

¹¹ <http://www.astp.net/Sponsors/GAS%20packages.pdf>

¹² http://www.fitt-for-innovation.eu/index.php?id=fitt_project

¹³ <http://www.fitt-for-innovation.eu/index.php?id=3791>

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

СТРУКТУРИ НА ПОСРЕДНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА В РАМКИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИНОВАЦИОННА СИСТЕМА

В рамките на националната иновационна система на България **много звена с разнообразен статут и функционална идентичност изпълняват посреднически дейности** като: разпространяване на технологични оферти и заявки, съдействие при пазарна реализация на научни разработки, финансови и правни консултации, информационно обслужване, организиране участието в международни форуми, провеждане на секторни срещи и технологични брокерски дни и др. Въпреки големия брой посредническите звена остават слабо звено на националната иновационна система.

Предпочитана **правна форма за регистрация** на организациите, занимаващи се с технологичен трансфер, е: 1) неюридическо лице, друг търговец по смисъла на Търговския закон, регистрирано на основание Закона за задълженията и договорите, и 2) сдружение, юридическо лице с нестопанска дейност (в частна или обществена полза), регистрирано на основание Закона за юридическите лица с нестопанска дейност.

Повечето ОТТ са **смесена собственост** с различен дял между държавна, общинска и частна, като в повечето случаи държавната собственост е с най-голям дял. Като такива те попадат в институционалния сектор на държавните и нефинансовите предприятия, код 7414 от Класификацията на икономическите дейности 2008 „Консултации по управление и стопанска дейност“. Повечето ОТТ нямат включени представители на бизнеса в управителните си органи.

Малка част от ОТТ са самостоятелни организации. Повечето от тях **действат като структури към университет или институт на БАН** и като такива обслужват техните звена по отношение на информационното осигуряване и участието в технологичен трансфер.

Като големина ОТТ **най-често попадат в групата на микропредприятията** (до 9 души нает персонал включително) или порядко в групата на малките предприятия (до 49 души нает персонал). В този смисъл те са носител на техните предимства и недостатъци.

ОТТ, обект на настоящия анализ, демонстрират **устойчивост по отношение на финансирането**, което в повечето случаи е нарастващо за последните три години независимо от финансовата и икономическата криза. **Съотношението на източниците на финансиране на дейността** е различно с преобладаващо участие на организацията майка, външно (проектно) финансиране и собствени източници (от предоставяне на услуги).

Съществуващите ОТТ покриват целия спектър от дейности, свързани с разпространяването на информация, предоставянето на консултантски услуги, обучение, разпространяване на резултати от изследователска дейност, инкубиране, подкрепа за новосъздадени фирми.

Анализът на дейността на подкрепените по програма ФАР и ОП „Конкурентоспособност“ посреднически звена показва, че като устойчиви могат да се определят онези от тях, които:

- не са създадени единствено с цел „усвояване на средства“ (изчерпването на

проектното финансиране в тези случаи води до замразяване/прекръпяване на дейността на ОТТ);

- са витални части от институционалната структура на силно научно/университетско звено (т.е. съществува създадено практически ориентирано знание, с потенциал за внедряване от бизнеса);
- се управляват от професионален екип (очевидна в такива случаи е ролята на лидера);
- на тази основа са инициативни в установяването на партньори за технологичен трансфер.

ОФИСИ ЗА ТЕХНОЛОГИЧЕН ТРАНСФЕР

Повечето от съществуващите в страната офиси за технологичен трансфер са създадени с финансиране по две програми: 1) в периода до 2007 г. по програма ФАР като част от мерките по изпълнение на Иновационната стратегия на Р България; и 2) след присъединяване на България към ЕС по Оперативна програма „Конкурентоспособност“, като част от проектите са за развитие на дейности на вече създадени офиси.

В изпълнение на проект по програма ФАР BG2005/017-353.10.06 „Подкрепа за изпълнението на Националната иновационна стратегия“ през 2007 г. е финансирано изграждането на 9 офиси за технологичен трансфер, които са разположени на територията на висши училища, институти на БАН и публични научноизследователски организации. Общата сума на схемата е 700 000 евро. Рамковият максимален размер на единична субсидия е 50 000 евро. Необходимото съфинансиране от страна на участниците по проекта е 25 % от сумата на индивидуалния проект. Създадените центрове за технологичен трансфер са, както следва:

- Софийски университет;
- Русенски университет;
- Военноморска академия, Варна;
- Технически университет, Габрово;
- Бургаски университет „Асен Златаров“;
- Селскостопански университет, Пловдив;
- Научноизследователски институт по зеленчукови култури, Пловдив;
- Институт по обща и неорганична химия, БАН;
- Институт за космически изследвания, БАН.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051P0001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

СЪВМЕСТЕН ГЕНОМЕН ЦЕНТЪР

Съвместният геномен център (СГЦ)¹⁴ е създаден през 2007 г. като дружество между Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Селскостопанската академия. До първото тримесечие на 2008 г. с финансовата подкрепа на три министерства – Министерството на земеделието и храните, Министерството на образованието и науката и Министерството на финансите – центърът е изграден и през месец март започва да функционира. Общият размер на отпуснатите средства е 4,1 млн. лева. Сред причините за тази държавна подкрепа са научните постижения, потенциалното партньорство на бизнеса и разработването на продукти с голяма добавена стойност, представляваща защитена интелектуална собственост. От февруари 2010 г. Съвместният геномен център е преобразуван в ЕООД и принадлежи изцяло на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Предметът на дейност на центъра обхваща не само разработването и внедряването на геномни и биотехнологични продукти за развитие на селското стопанство и околната среда, а и технологичния трансфер, консултантска и образователна дейност. Основен елемент от дейността на СГЦ е развитието и ефективното реализиране на високотехнологични методи за диагностика на растения, живи организми, контрол и оценка на качеството и произхода на храни. Функционирането на СГЦ се основава на няколко основни принципа:

- използване на високоефективни методи, които да улеснят иновативния и интердисциплинарен изследователски процес;
- създаване на нови продукти на базата на уникалното българско биоразнообразие и традиционни продукти, които по специфичен начин да отговорят на търсенето на пазара;
- интензивно участие в програмите на ЕС, Европейската изследователска мрежа, консорциуми (технологични платформи) и др.;
- осъществяване на ефективен технологичен трансфер;
- подпомагане създаването на нови високотехнологични компании;
- участие в образователни програми и различни форми на обучение;
- принадлежи изцяло на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Мисията на СГЦ се състои в стимулиране на връзката между научните постижения и пазарната реализация, като по този начин се повиши конкурентоспособността на българската икономика. Конкретните стратегически цели, които се преследват, са:

- увеличаване на интеграцията на трите страни на триъгълника на знанието – образование, наука, иновации – новите идеи се раждат и реализират само когато академичните среди, изследователите и бизнесът работят най-пълноценно;
- увеличаване асортимента и качеството на достъпните храни чрез развитие и внедряване на нови продукти;
- защита пазара на храните в България, като се намали вносът и се увеличи и разнообрази износът;
- развитие на нови иновационни услуги и технологии, необходими за производството и търговията на продукти от растения, животни и микроорганизми, и производни на тях като следващо поколение;

ходими за производството и търговията на продукти от растения, животни и микроорганизми, и производни на тях като следващо поколение;

- развитие на съвременни програми за обучение на кадри в национален и регионален мащаб в областта на високотехнологичните методи.

Прегледът на списъка на членовете на Националния консултативен съвет на СГЦ показва включването на представители на широк кръг образователни, изследователски и бизнес организации. Освен БАН са представени УНСС, Медицинският университет и редица факултети на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – по биология, химия, икономика и бизнес администрация, математика и информатика, медицина и право. Български академици от чуждестранни университети – Цюрих и Кобе (Япония) – също членуват в Консултативния съвет на СГЦ. Институтът по почвознание „Н. Пушкин“, Агробиотехнологичният център по обществено здраве и анализи допълват списъка на институционални членове. Бизнес средите са представени от наложили се в бранша фирми като KBC Семена България, част от голямото семейство на немската компания KWS SAAT AG, и Булагро АД. Дейността на двете фирми е съсредоточена в областта на търговията с продукти за растителна защита и торове, хибридни семена, селскостопански застраховки, услуги, агроконсултации, както и селекцията и търговията на захарно цвекло, царевица, маслодайни, житни и фуражни култури. Членовете на Международния консултативен съвет на СГЦ идват от редица реномирани институции от държави като Белгия, Германия, Англия, Финландия, Холандия, Испания, Италия, САЩ, Китай и Япония.

ДЕЙНОСТИ НА СЪВМЕСТНИЯ ГЕНОМЕН ЦЕНТЪР

Източник: www.jgc-bg.org

¹⁴ http://www.jgc-bg.org/site/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1&lang=bg

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

СГЦ има за цел да затвори кръга между образованието, научните изследвания, иновациите и производството. Центърът се стреми да допринесе за успешното запълване на иновационната празнина в България не само като внедрява съвременни изследователски теми и нови продукти с голяма добавена стойност, но и като предлага различни форми на обучение на магистри и докторанти в интердисциплинарни области като геномика, метаболомика и биоинформатика. Затова СГЦ работи в тясно сътрудничество с университетите в България и света, като предлага курсове и програми, които имат за цел да запознаят младите хора със съвременните изследователски теми и технологии.

Скорошни образователни мероприятия са:

- *ETNA Summer School* – първият уъркшоп по геномика, метаболомика и протеомика – септември 2010;
- *QIAGEN course* – октомври 2010;
- *Quality Management* – ISO 17025 обучение по акредитация – 14-16 септември 2011;
- *Food Safety Course* – 21.10.2011, съвместно с Българската агенция по безопасност на храните.

Научни изследвания

Към настоящия момент СГЦ насочва своя интерес към области, които имат голямо икономическо значение за страната в краткосрочна и дългосрочна перспектива. В областта на селското, горското стопанство и околната среда, като използва натрупаните досега знания, СГЦ планира да изследва култури (например пшеница, царевица), отглеждани в България, в региона и в други страни, като се приложи геномен подход. Целта е откриването на генотипи, които могат да допринесат за изучаването и създаването на култури, устойчиви на абиотични (например суша, студ) и биотични (например болести, неприятелни) стресови фактори. Това ще позволи на страната ни максимално бързо да използва практическите постижения в областта на различните култури.

В областта на храни, лекарства, козметика от 1010 съединения, одобрени за използване в медицината, 44 % са природни биологично активни съединения или техни производни. България се характеризира с богато биоразнообразие. Чрез извършване на качествен и количествен метаболитен анализ СГЦ цели да подбере набор от продукти, които имат силни антиоксидантни, антивирусни, антимикробни, противовъзпалителни и антитуморни свойства. България има редица растителни и животински продукти със специфичен и неповторим вкус, аромат, състав и действие. Дава се приоритет на идентифицирането и изучаването на свойствата и здравословните качества на традиционни български продукти, които играят основна роля в поддържането на човешкото здраве.

В сферата на опазване на биоразнообразието центърът си е поставил за цел да подбере икономически и екологично уникални за страната организми (микроорганизми, растения, животни) и да създаде генетична банка за запазване на ДНК, тъкани и органи от подобрите организми. От първостепенно значение и необходимост за ефективната работа на СГЦ е и създаването на **генетична банка** с информация за изчезващи овощни, зеленчукови сортове, билки, медицински растения, зърнени култури, аборигенни породи животни.

Нови продукти и услуги

СГЦ предлага широк обхват от услуги, основани на високотехнологично оборудване и квалифициран персонал. Някои от закупените съоръжения са уникални не само за страната, но и за региона. Те позволяват високотехнологични анализи в сферите на *геномиката* (секвениране, ДНК маркери като простите секвенционни повтори, анализ на единични нуклеотидни, полиморфизми, фрагментен анализ, генотипиране), *метаболомиката* (ГХ/МС – газова хроматография/мас спектрометрия, ГХ/МС/МС, ВЕТХ – високоефективна течна хроматография, ЯМР) и *биоинформатиката* (биоинформатични клъстери, достъп до локални гридове и суперкомпютри, дистанционно ползване на биоинформатични ресурси, мрежа от колаборатори в европейски и световни биоинформатични центрове). Конкретните практически проблеми, които могат да се решават на тази основа, са:

- ДНК идентификация на култури и породи за произход и чистота;
- диагностика и оценка на генетичния и фитосанитарния статус на растения и семена за производителите на семена и разсад;
- детекция на генетично модифицирани организми;
- аналитичен контрол върху качествата и безопасността на различни растителни и животински продукти, основан на ДНК и метаболомен анализ.

Илюстрация за усъвършенстване на съществуващи продукти на базата на консорциум между СГЦ и бизнеса е примерът на гроздовия сорт и виното **Мавруд**. С помощта на съществуващия научен капацитет и модерни съоръжения центърът проведе проучвания за установяване на специфичните характеристики на този типично български сорт. Резултатите от тях предстои да послужат за добавянето на иновативен компонент към вече съществуващия продукт под формата на допълнителна информация към етикета на вината.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

СГЦ оперира в една от най-прогресивните изследователски области. В началото на XXI в. биотехнологиите със своя нов системен биологичен подход достигнаха висок етап на развитие. Технологичното развитие позволява на учените да изследват едновременно функциите на стотици гени, целия набор от протеини и нискомолекулни метаболити, както и взаимодействието между тях в различни организми. Появиха се нови научни направления – геномика, протеомика, метаболомика, а биоинформатиката е свързващото звено между тях. Този подход е известен като интегрална системна биология. Това ще позволи да се разберат не само разликите и специфичните характеристики между микроорганизмите, растенията, животните и хората, но и ще даде възможност да се използва техният потенциал за развитието на биоикономиката, основана на натрупаните научни познания.

ПОДХОД НА СИСТЕМНАТА БИОЛОГИЯ¹⁵

ИНТЕРВЮ С АКАД. АТАНАС АТАНАСОВ, УПРАВИТЕЛ НА СЪВМЕСТНИЯ ГЕНОМЕН ЦЕНТЪР

От къде дойде инициативата за създаването на Съвместния геномен център?

Основната причина за създаването на центъра през 2007 г. беше липсата на реализация на значителните знания и ноу-хау, натрупани в резултат от развитието на селскостопанската наука в България. Бяхме подкрепени по линия на европейските фондове (ние сме най-успешният център по Темпус). През 2004, 2005 и 2006 г. бяхме отличени от МОМН като най-успешен център в страната, работещ по рамковите програми. Имаме надеждата, че по Седмата рамкова програма отново ще бъдем най-успешни. Центърът има 21 спечелени проекта.

В какви насоки развива дейността си центърът?

СГЦ обединява няколко направления на комерсиализация на научни резултати. Основно значение за нас имат природните дадености в България; това, с което сме уникални; съставките, полезни за човешкото здраве. С напредване на технологиите можем да разберем в действителност в какво се състои тази стойност, за да можем да я превърнем в реален продукт. С такива конкурентоспособни продукти с висока добавена стойност можем да намерим своето място в световната икономика под формата на пазарни ниши. Второто направление, в което работим, е да предоставяме високотехнологични услуги. Друга основна цел на СГЦ е да обучи персонал не само в сферата на геномиката и биотехнологиите, а и в областите на интелектуалното право, маркетинга. Това са приемачески знания, които по принцип липсват.

СГЦ трябва да обедини познанието и с негова помощ да отговори на определени бизнес или държавни интереси. Принципът е да стъпим на специфично българско разнообразие и по този начин да избегнем дублирането с редица западни проекти и намерения. По-скоро ние ставаме интересни за тях, а не обратното. Не игнорираме генното инженерство, но то е превърнато в корпоративен бизнес, а ние почти нямаме място там по чисто икономически причини.

От работните проекти на центъра само проектът за водните дефицити при житните растения е агрономичен. Всички останали

са свързани с човешкото здраве. Като се започне със специфични сортове пшеница, слънчоглед, винени сортове лози, мед и пчелни продукти и се стигне до розата и малките планински плодове и билки. От няколко години решихме да навлезем и в аборигенните породи овце. Оказа се, че в света ние сме с най-голямо разнообразие! Османската армия се е хранела само с наши агнета, а султанът е поръчвал специално карнобатски породи. В момента ние изследваме колко са чисти породите, каква точно е стойността им с цел да се възстанови силната позиция на България. Защото тогава сме отглеждали 37 милиона овце, по време на социализма – 12 милиона, а сега – нямат и 2 милиона.

СГЦ действа на принципа на консорциума за конкретни проекти. Когато ни потърси някоя фирма, ние трябва да можем да покажем какво предлагаме. За тези 3 години бяха проведени няколко срещи. Няма проект, в който да не е предвидено участието на бизнеса. Неправилно се казва, че бизнесът не се интересува! А как да се интересува, като не те знае кой си. Затова и ние сме проактивни, трябва да се разпознаем и да се научим да говорим на един и същ език. Понякога се налага втори, трети разговор и убеждаване, но няма случай, в който потенциален бизнес партньор да е казал, че това, което ние предлагаме, не струва.

С какви проблеми се сблъсквате в опитите си да привлечате проектно финансиране?

Основният ни проблем при кандидатстване по проекти е, че като част от Софийския университет ние сме голямо предприятие, държавна собственост. Затова не сме допускани до конкурсни сесии за МСП, тъй като сме прекалено големи. При проектни покани за МСП поставяме като водещо друго предприятие и работим съвместно. Тези неща трябва да се променят в закона. Да се каже, че новосъздадените фирми към университети или научни организации са самостоятелни предприятия, за да могат да кандидатстват по рамковите програми. Това засяга не само нас, а всички създадени по тази линия държавни предприятия.

¹⁵ http://www.jgc-bg.org/site/index.php?option=com_content&view=article&id=29&Itemid=8&lang=bg

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ENTERPRISE EUROPE NETWORK – ЕВРОПЕЙСКА МРЕЖА В ПОДКРЕПА НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

Мрежата Enterprise Europe Network е най-мощната мрежа в света в подкрепа на предприемачеството, предлагаща услуги за бизнес развитие и трансфер на иновативни технологии. Тя е инициатива на Европейската комисия, създадена да подкрепи амбициозната икономическа стратегия на Европейския съюз „Европа 2020“ в нейните три приоритетни области:

- интелигентен растеж (основаващ се на знанието и иновациите);
- устойчив и конкурентоспособен растеж (комбиниране на ефективното използване на ресурсите с конкурентоспособността), и
- приобщаващ растеж (предоставяне на услуги за социално сближаване).

Мрежата обединява дейността на над 600 организации от 50 страни, като осигурява възможности за контакт с експерти и организации от различни географски области на континента и извън него.

Основни потребители на услугите на мрежата са малките и средните предприятия, които в ЕС наброяват 23 милиона и осигуряват всеки две от три работни места в частния сектор. Като помага на тези фирми да стават по-иновативни и конкурентоспособни в световен мащаб, Enterprise Europe Network създава условия за повече работни места и растеж през следващите 10 години.

В България Enterprise Europe Network обединява 14 организации с дългогодишен опит в предоставянето на бизнес и информационни услуги и намиращи се в близък контакт с клиенти от всички области на страната. Членове на Enterprise Europe Network в България са:

- Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ – координатор на мрежата за България;
- Българската стопанска камара;
- Единният център за иновации към БАН;
- Бизнес информационният и консултантски център – Сандански;
- Бизнес центърът за подпомагане на малки и средни предприятия – Русе;
- Българската търговско-промишлена палата;
- Търговско-промишлената палата – Добрич;
- Търговско-промишлената палата – Ямбол;
- Търговско-промишлената палата – Стара Загора;
- Търговско-промишлената палата – Враца;
- Търговско-промишлената камара – Пловдив;
- Фондация ГИС-ТрансферЦентър;
- АРК Консултинг ЕООД;
- Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Мрежата работи активно и за укрепването на връзките между индустрията и научните организации, като съдейства както за комерсиализирането на съществуващи научни разработки, така и за активно им разработване по поръчка и според потребностите на съответната организация.

Българската партньорска мрежа поддържа интернет страница <http://enterprise-europe-network.bg/>, където публикува информация за своите услуги, организирани събития, актуални новини и публикации, свързани с европейски инициативи. Сред функционалностите на сайта е и публичната база данни с възможности за търсене на бизнес, технологични и проектни партньорства.

Отключване на иновативния потенциал

За всеки от трите приоритета на стратегията „Европа 2020“ има инициативи на мрежата, насочени към ефективното ѝ изпълнение. В „Интелигентен растеж“ например Комисията насочва усилията си към разработването на политика, създаваща стабилна и разнообразна индустриална база и благоприятна бизнес среда, особено за МСП. Действайки в същата посока, Enterprise Europe Network се стреми да подпомага малките и средните предприятия в реализирането на техния производствен и иновативен потенциал. Чрез своите членове, които най-често са местни бизнес организации, мрежата помага на предприемачите да навлязат на нови пазари, да получат или да отдадат лицензия за нова технология, да установят

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

дългосрочни търговски или технологични партньорства, както и да се информират за различните европейски програми за финансиране на научноизследователски и развойни дейности.

Навременната информация за европейската законодателна рамка, възможностите за защита на интелектуалната собственост и предварителното проучване на пазара могат да бъдат безценни за една малка фирма, която не разполага с време или финансови ресурси за търсене на нови партньори. Мрежата разполага с мощен набор от инструменти, включително най-голямата технологична база данни в Европа с над 23 000 предложения и заявки за партньорства. Редовно се организират информационни семинари за най-новите изисквания за стандартизация, възможностите за финансиране по национални и международни програми, предимствата и процедурите по защита на интелектуалната собственост, възможностите за развитие на една иновативна идея до пазарен продукт.

Най-големият ресурс на мрежата са експертите на място, които изграждат тесни връзки с местния бизнес и следят за неговото развитие чрез разкриване на нови бизнес и технологични възможности.

Мрежата обслужва всички индустриални сектори, като организира секторно ориентирани брокерски събития в рамките на големи международни изложения, както и фирмени мисии в страни, членуващи в EEN. На тези събития се представят разнообразни производства, технологии, потребители и услуги от даден сектор и свързаните с него индустрии, като се дава възможност за създаване на нови партньорства и уникални продукти.

Иновации и научни изследвания

Научните изследвания, знанието и иновациите са ключовете за интелигентен растеж, посочени в „Европа 2020“. Подпомагането на новаторството сред МСП е също един от основните приоритети на мрежата.

Въпреки че самата мрежа не финансира научноизследователски проекти, експертите ѝ помагат на компаниите да се включат в Седмата рамкова програма на Европейската комисия, програмата „Конкурентоспособност и иновации“ (CIP), програмата „Евростарс“ и др., които предоставят значителен финансов ресурс за включване на МСП в международни проекти за разработване и внедряване на иновативни продукти.

Партньорите в мрежата подпомагат МСП да анализират своите предимства и да намерят нови начини за подобряване на техния бизнес. Например експертите на мрежата могат да оценят потенциала на иновативните решения на фирмата и да дадат насоки за тяхното допълнително развитие, комерсиализация или съвместимост с други продукти и услуги.

Освен че улеснява достъпа на МСП до финансиране от Европейския съюз, Enterprise Europe Network ги информира за разнообразието от частни източници на финансиране.

Без достатъчно начален капитал предприемачите никога не биха могли да развият бизнеса си и да въведат иновация на пазара. Набирането на средства от външни източници е трудно за много европейски новосъздадени фирми без кредитна история или финансови връзки. За да отговорят на тези потребности, парт-

ньорските организации в EEN организират семинари или срещи с представители на мрежите от бизнес ангели, фондове за рисков капитал и банки с преференциални продукти за стартиращ бизнес, чрез които поставят фирмите в пряк контакт с инвеститори.

Създаване на нови партньорства

Намирането на правилния партньор е от решаващо значение, особено за такива сектори в Европа, които са силно фрагментирани като например земеделието и хранителната индустрия. Това е трудна индустрия, състояща се главно от малки и средни предприятия, в която има постоянно търсене на нови продукти. Освен това земеделските производители, а често и производителите на храни са регионално базирани и срещат трудности за интернационализация на тяхната продукция.

ДОГОВОРИ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ВИДОВЕ

Източник: По данни на Enterprise Europe Network, 2012.

Седми конкурс за иновативно предприятие на годината

Семинар за предприемачи

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ЕДИНЕН ЦЕНТЪР ЗА ИНОВАЦИИ

Центърът за иновации на Българската академия на науките е създаден през 2006 г. като юридическо лице с офис в Института по електрохимия и енергийни системи. Неговата цел е да координира и подкрепя усилията на академичните институти в областта на изследователската и иновационната дейност. Структуриран е в 22 иновационни контактни точки на институти.

Центърът стимулира контакти между учените, научните звена и бизнеса, консултира ги и предлага възможности за пазарен трансфер и реализация на знания, технологии и услуги.

През 2010 г. центърът е преименуван в Единен център за иновации. Две трети от неговия бюджет се формират от бюджетна субсидия, останалата една трета е финансиране по проекти.

Към ЕЦИ е създадено Патентно бюро, което консултира и предлага оптимална правна защита на създаваните в БАН интелектуални продукти, както и при упражняването на изключителни права върху тях.

ИНОВАЦИОННИ РАЗРАБОТКИ И ЗАЩИТА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ В БАН, 2011 Г.

Научни направления	Иновативни разработки	Патенти	Заявки за патенти
Информационни и комуникационни науки и технологии	27	25	45
Енергийни ресурси и енергийна ефективност	128	17	11
Нанонауки, нови материали и технологии	351	51	64
Биомедицина и качество на живот	261	6	11
Биоразнообразие, биоресурси и екология	133	13	17
Климатични промени, рискове и природни ресурси	71	2	1
Астрономия, космически изследвания и технологии	4	4	4
Културно-историческо наследство и национална идентичност	79		
Човек и общество	0		
Всичко в БАН	1054	118	153

Източник: Отчет на БАН, 2012.

ИНТЕРВЮ С КАРИНА АНГЕЛИЕВА, ДИРЕКТОР НА ЕДИННИЯ ЦЕНТЪР ЗА ИНОВАЦИИ

В какво се състоят основните проблеми при усвояването на европейски средства за изпълнението на иновационни проекти?

Един от основните проблеми при трансферирането на научни резултати към практиката е липсата на адекватна нормативна уредба. Повечето организации, предприятия и експерти, които в момента участват в кръгли маси или са в различни консултативни съвети, говорят за липсата на конкурсни сесии, липсата на финансиране. Реално дори да бъде стартирана схема за финансиране на иновационни проекти, недостатъците на нормативната уредба ще си останат.

Вторият основен проблем е сложността на самите процедури за кандидатстване – от подаване на проекта до сключване на договор. За един офис за технологичен трансфер за изключително малката сума от 100 000 лв. за 2 години се чака година и два месе-

ца. Има и случаи, в които се чака до 3 години! А толкова време в света на иновациите е изключително много.

Да оставим необходимото време настрана. Друг проблем е често липсващата логика при изискваните документи. По оперативните програми за едни и същи изисквания към бенефициентите има различни изисквания. По отношение на базовата информация трябва да има единен набор от документи. На практика се случва точно обратното – административни нарушения, свързани с документацията, водят до отхвърляне на един куп проекти. Тежестта дори не пада върху оценката на самото проектно предложение.

Съществува и проблем с оценителите на проекти. Много е странно, когато един иновационен проект се оценява от човек с двегодишен опит или без необходимите познания в съответната сфера. Да не говорим, че няма опция за назначаване на чуждестранни

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

оценители. Особено като се има предвид, че научната среда в България е малка и затворена.

Очаквате ли предстоящи решения по някои от изброените проблеми?

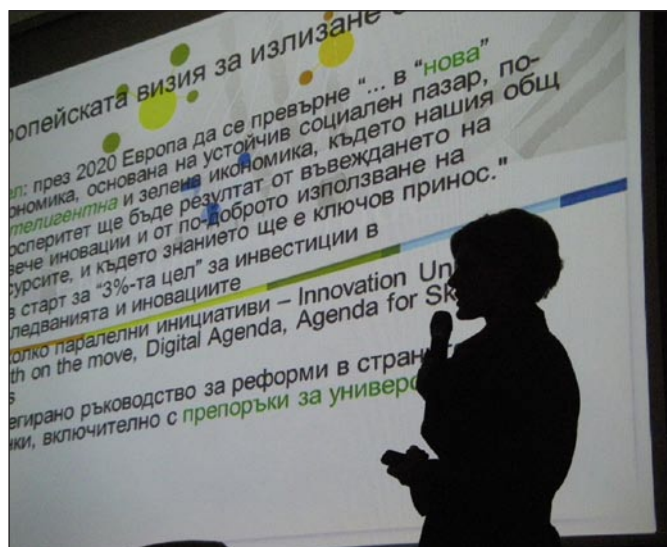
Следващите 2-3 години ще бъдат критични във финансово отношение – било за създаването на нов продукт, за обучения или за осъществяването на някаква нова идея. Затова нашето „спасение“ е усвояването на средства по европейски програми. От тази гледна точка участието и усвояването на средства по тези програми трябва да бъдат по-достъпни.

Добри експерти в държавната администрация вече има и те при всички положения ще имат готовността да пускат повече конкурсни схеми. Ние, от друга страна, въпреки че сме пренатоварени и ядосани на всички проблеми, станахме опитни, знаем вече как се пише. Под „ние“ имам предвид всички бенефициенти. Редно е да има повече проекти, но няма да стане по-добре, ако няма допълняемост с европейските политики. Това в момента го няма.

Едно от най-приоритетните предложения при подготовката на оперативните програми за следващия програмен период е да има съфинансиране по европейските проекти. Участието на България в Седмата рамкова програма и CIP е наистина критично. Поради много причини то е на прага на минимума. В средата на Седмата рамкова програма имаше голямо участие и много усвоени средства, 2008 беше добра година за България. Когато има повече средства, човек може да си позволи да създаде и да участва в по-широки изследователски мрежи и да изпълнява повече проекти. В момента никой не може да си позволи съфинансиране и участието по CIP западна.

Основният проблем е липсата на механизми, гарантиращи устойчивост. Това се дължи на липсата на качествено законодателство, политическа воля и разпокъсаност на икономическите интереси в научните среди. Решението е добра нормативна уредба, която да осигури приемственост.

Центърът Ви успява ли да развива успешна дейност в подобна среда?

Да. С времето сме се научили да оперираме в тези много трудни условия. Станали сме изключително отворени към информацията. Моето мнение е, че трябва да споделяме информация и опит. Това ни донесе много партньори в страната и навън. Ние не крием опит по проекти като ноу-хау.

В академичния сектор е много трудно да се изведе на преден план принципът за валоризация на научните резултати. Ние започнахме да работим с учени, които са отворени към информацията. Проучихме кой се интересува, кой в коя област има опит, кой по кои програми кандидатства. Има научни постижения, които не можем да превърнем в пазарни продукти, защото нямаме достъп до тях. Има голяма доза страх в тази система, че идеята или продуктът ще бъдат откраднати. Аз не зная как да се боря с това, затова не го правя, а споделяме информация и работим на принципа на доверието.

Как се финансира центърът?

Развиваме консултантска дейност, имаме и известно бюджетно финансиране като част от субсидията за БАН. Съотношението външно – публично финансиране е 40 към 60 %.

Търсени ли сте от бизнес средите?

Само за последните 2 месеца работим с 4 нови фирми. Търсят съдействие при подготовката на проекти и кандидатстване. Обикаляме из България и хората питат за неща, за които се питаше и преди 10 години – къде да прочета едн-кое си, как да си намеря партньор, как да си направя профила, какво да правя? За тези 10 години трябваше да научим поне един малък процент от МСП как да напишат един бизнес план. Ние съдействаме единствено на фирми, които са в партньорство с научния сектор. За всичко останало нямаме капацитет, а и не отговаря на профила ни на ОТТ. Първоначално трябваше да обединим всички ОТТ в структурите на БАН. Те бяха финансирани по програмата ФАР. Но в момента тази мрежа не функционира. В рамките на EEN основното, което правим, е да оценяваме иновативния потенциал на фирмите и да им помагаме да си направят профил или да ги информираме по въпросите за защитата на интелектуалните права.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ГИС-ТРАНСФЕРЦЕНТЪР – МРЕЖА ЗА ТРАНСФЕР НА ТЕХНОЛОГИИ

Националната иновационна стратегия отрежда ключово място на трансфера на технологии като процес за превръщането на новото знание, генерирано от академичната наука¹⁶, в иновации в бизнеса, с акцент малките и средните предприятия. Компаниите, които инвестират в иновации, са разбрали, че за търговски успех е необходимо много повече от частични подобрения на съществуващите продукти и развиване на нови канали за продажба (необходимо е повече от запазване на статуквото в бизнеса). Успешните фирми търсят начини отвъд традиционните, за да посрещнат потребностите на пазара. Най-яръстата конкуренция в световен мащаб днес е за достъп до по-високи технологии, нови продукти и таланти.

Затова едно от основните предизвикателства пред политиката е как да впрегнем науката в полза на обществото. В динамичните икономики, основани на знанието, е най-важно системите да бъдат в състояние да свържат работата на учените с иноваторите в бизнеса, които могат да видят потенциалната комерсиализация на даден изследователски продукт¹⁷. Това, което предлага науката на бизнеса, е полезно да се използва в процеса на обучение на студенти и специалисти, които ще трябва да работят с новите технологии¹⁸. Следователно страните в триъгълника на знанието като основен елемент на икономика, основана на знанието, си взаимодействат активно и ефективно чрез посредническите организации, каквито са офисите за трансфер на технологии, иновационните центрове, агенциите за развитие и др. Тук се анализира възможността на една такава организация като ГИС-ТрансферЦентър да играе ролята на активен посредник в иновационната система на България като мрежа за реализиране трансфера на технологии и иновации.

Учредяване на ГИС-ТрансферЦентър

ГИС-ТрансферЦентър е учреден на 18.12.2000 г. в гр. София като независима организация за трансфер на научноизследователски резултати и технологии за обществена полза със съдействието на Министерството на образованието, младежта и науката, Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и Агенцията за малки и средни предприятия. Тя е регистрирана по реда на чл. 33 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел като българско юридическо лице с нестопанска цел за общественополезна дейност.

Учредители на фондация ГИС-ТрансферЦентър са:

- Българската академия на науките;
- Техническият университет – София;
- Институтът по механика – БАН;

¹⁶ Костадинов, К., Академичната наука като източник на иновации, гл. 7. – Във: „Иновациите: европейски, национални и регионални политики“, под общата ред. на М. Петров, Фондация ПИК, С., 2008, с. 161-190.

¹⁷ Костадинов, К., Предизвикателства пред българската политика за наука и иновации, сп. „Наука“, № 2, 2010, т. XX, с. 12-17.

¹⁸ Костадинов, К., Учените и тяхната роля в обществото, основано на знания, с акцент в триъгълника ЗОБ – знание, образование, бизнес, сп. „Наука“, т. XV, 2005, с. 48-52.

- КорТек (CorTec) ООД – с. Бистрица, община Дупница;
- „А-Консулт“ ООД – Казанлък;
- „Киберлинк“ ООД – София;
- „ЕЛАМ94“ ООД – София, и пет физически лица.

Мисия и цели

- Осъществяване на трансфер на научни резултати с приложна насоченост и технологии от научноизследователски колективи, лаборатории, институти, университети и аналогични организации в България към стопански организации с акцент към малки и средни предприятия (МСП), регионална и национална администрация, банки и други обществени институции с цел тяхното реализиране в интерес на обществото.
- Подпомагане и насърчаване на научноизследователската дейност по създаването на конкурентоспособни продукти с обществена значимост.
- Събиране и разпространяване на информация за иновативни продукти и резултати с обществена значимост и перспективност.
- Подпомагане на създаването на условия и организационни форми за управление и обединяване на иновативно ориентирани научноизследователски процеси с процеси на стопанската реализация на техните продукти.
- Комерсиализиране на конкурентни продукти и процеси чрез изграждане на независима структура от центрове за трансфер съгласно принципите на пазарната икономика.
- Осъществяване на ефективна връзка между научноизследователските структури, стопанските субекти и държавните органи и институции.

Дейности

- Изграждане на трансферни центрове по конкретни научно-технически и технологични проблеми и иновационни конкурентоспособни продукти.
- Изследване, консултиране и изготвяне на препоръки по потребностите на МСП в страната от конкурентоспособни продукти и технологии и подпомагане на трансфера им.
- Идентифициране на резултати от приложни изследвания, като подпомага превръщането им в технологии и конкурентоспособни продукти чрез организиране на работни срещи, семинари и други форми.
- Стимулиране на иновациите в страната с акцент МСП, като внася предложения в съответните държавни институции за решаване на проблеми, свързани с предмета на дейност, в частност достъп до финансов ресурс за иновации, участие в работни групи за разработване на нормативни документи в съответните държавни комисии и др.
- Осъществяване на контакти и сътрудничество със сродни български и европейски организации, учени и специалисти, работещи в областта на трансфера на технологии.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

- Поддържане на делово сътрудничество с държавните органи и институции с цел подпомагане на иновационната дейност, подпомагане на определянето на държавната политика и приоритети в тази насока, а също предлагане на решения за нормативната й регламентация.
- Предоставяне на консултантски услуги и експертна помощ в областта на иновациите и технологичния трансфер.
- Координиране и реализиране на проекти за трансфер на технологии.
- Организиране и координиране в партньорство с национални и европейски организации участието на български учени, колективи и фирми в проекти на Европейската комисия и други европейски институции и програми, пряко или косвено свързани с дейността на фондацията, включително и поемане на функциите на контрактор.
- Създаване на информационна база, съдържаща изследователски резултати и подпомагане при тяхната пазарна реализация. Изследване и анализиране на потребностите на МСП в страната от нови технологии и консултиране при вземането на адекватни решения.
- Подпомагане на развитието на следните услуги:
 - лично консултиране и обмен на информация за специалисти, чрез което компанията да може да намери точната личност, която да работи по специалното изискване или по специфичния технически или технологичен проблем;
 - изследване и развитие – директен трансфер на технологии и/или на информация, пилотни проекти и прототипи, нови, пазарно ориентирани и конкурентоспособни продукти и иновативни идеи;
 - международен технологичен трансфер на базата на подобни трансферни центрове в цял свят.
- Следдипломна квалификация – поддържане на сътрудничество и на курсове за обучение и преквалификация за специалисти и мениджъри от всички области; и най-вече в областта на високите технологии.
- Експертни и оценителни доклади.
- Извършване на всякакви други разрешени от закона дейности, подпомагащи иновациите и технологичния трансфер.

Мрежа за технологичен трансфер и иновации

ГИС-ТрансферЦентър работи в тясно сътрудничество с фондация "STEINBEIS" – Германия, която е и сред основните съучредители, чрез франчайзингов договор. Фондация ГИС-ТрансферЦентър работи по методологията на фондация "STEINBEIS" за трансфер на технологии и иновации, както и за организация и управление на този процес¹⁹. По този начин е създадена първата и единствената в България мрежа от 14 трансферни центъра, обхващаща основните сектори на икономиката и науката и подпомагаща процеса на технологичен трансфер на конкурентоспособни научноизследователски продукти, ноу-хау, консултации и експертизи с акцент към малките и средните предприятия и обратно. Тази мрежа е част от мрежата на "STEINBEIS" за трансфер на технологии чрез франчайзингов договор, с което се излиза извън българския пазар за технологии и иновации и се глобализира трансферът на технологии.

Трансферни центрове

- ГИС-ТЦ № 1 Трансфер на технологии на Института по механика към БАН
- ГИС-ТЦ № 2 Възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност
- ГИС-ТЦ № 3 Геокосмично моделиране и прогнозиране
- ГИС-ТЦ № 4 Генно инженерство в медицината и екологията
- ГИС-ТЦ № 5 Биохимични технологии за ефективно и екологично земеделие
- ГИС-ТЦ № 6 Електроенергийна автоматика
- ГИС-ТЦ № 7 Устойчиво планиране на територии, енерго-ефективна архитектура
- ГИС-ТЦ № 8 Иновативно управление
- ГИС-ТЦ № 9 Трансфер на технологии „Бургас“
- ГИС-ТЦ № 10 Хранителни и козметични технологии
- ГИС-ТЦ № 11 Информационни и комуникационни технологии за енергийна ефективност
- ГИС-ТЦ № 12 Щайнбайс трансфер институт „Бизнес, инженерство и технологии“
- ГИС-ТЦ № 13 Управление на транспорта и интелигентни транспортни средства
- ГИС-ТЦ № 14 ПроИно

Екип

В ГИС-ТрансферЦентър работят 11 сътрудници с трудов договор (4 хабилитирани, един доктор-инженер, двама инженери, двама икономисти и един докторант по трансфер на технологии). В Управителния съвет влизат 4 професори, един академик и 1 член-кореспондент на БАН. Над 40 експерти и консултанти са привлечени на граждански договор, работещи в широк спектър от технологични области, като химическа промишленост, машиностроене, енергетика, включително възобновяеми енергийни източници, хранителни технологии и др.

Академичната наука като източник за трансфер на технологии и иновации – основни проекти

Първата група осъществени проекти поставиха основите на работата в ГИС-ТрансферЦентър в областта на трансфера на технологии и иновации, като се анализират потребностите на малките и средните предприятия за консултации и нови технологии, възможностите на академичната наука да предлагат конкурентоспособни научноизследователски резултати и технологии²⁰ не само в България, но и в Сърбия и Македония. Такива проекти са:

1. Проект БГ-1 „Изследване на технологичните потребности на МСП“

¹⁹ Попов, Ал., К. Костадинов, Технологичен трансфер на научноизследователски продукти, *Списание на БАН*, г. CXVIII, № 1/2005, с. 45-47.

²⁰ Костадинов, К., Ал. Попов, БАН – проекти и тяхната реализация в икономиката на България чрез ГИС-ТрансферЦентър, *Списание на БАН*, г. CXVIII, № 2/2005, с. 52-57.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Съвместно с БАРДА в средата на 2002 г. беше проведено изследване чрез анкета за технологичните потребности на предприятия от нейната мрежа. Анкетата обхвана 153 фирми от 16 регионални центъра, които бяха подбрани по критериите предмет на дейност, производство и реално присъствие на пазара.

2. Проект № Г-1 „Повишаване конкурентоспособността на МСП чрез технологичен трансфер на научноизследователски продукти, създадени в БАН“ (януари 2003 – декември 2003).

Основната цел на проекта, инициран от ГИС-ТрансферЦентър и разработен със собствени ресурси, е създаване на база данни за конкурентоспособни научноизследователски продукти, създадени в институтите и лабораториите на БАН. Получени са следните резултати:

1. Идентифициране на конкурентоспособни научноизследователски резултати, създадени в БАН, и тяхното стандартизирано описание и пазарно оформяне.
2. Разработена е интернет базирана борса за иновации и технологичен трансфер (www.ttnbg.com/innexchange/), с която за разлика от сега съществуващите подобни интернет базирани системи се осъществява не само информационен, но и предварителен технологичен трансфер.
3. Проект № Г-2 „Подпомагане на еврорегиона Морава-Пчиня-Струма за трансгранично сътрудничество, с акцент в сферата на технологичния трансфер“ (октомври 2001 – юли 2003). Целта на този проект е учредяване на еврорегиона за трансгранично сътрудничество Морава-Пчиня-Струма и създаване на организация за подпомагане трансфера на технологии на територията му. В резултат на около двегодишна работа на 17.07.2003 г. беше учреден еврорегион Морава-Пчиня-Струма (МПС) за трансгранично сътрудничество. За подпомагане на технологичния трансфер приоритетно за територията на еврорегиона МПС беше създаден трансферен център с директор К. Димитров.
4. Проект № ГМЕ-1 „Иновации за бизнеса“, разработен съвместно с MSI – БСК и IRC (септември 2003 – декември 2004).

Основната цел на проекта е да се подпомогнат институтите на БАН в пазарното представяне на конкурентоспособните им научноизследователски резултати, да се организира взаимодействието им с браншови камари на БСК, бюлетина „Новости“ – БАН, и направление „Изложби и реклама“ – БАН, чрез организиране на изложби, работни срещи, издаване на бюлетини, рекламни материали и др. Основният резултат е разработването на интернет базиран технологичен пазар (www.ttnbg.com). Освен това са организирани 8 работни срещи „Иновации за бизнеса“, които предложиха възможност за среща на учените изследователи с потребителите от фирми от различни браншове на индустрията като приложна химия, хранително-вкусова промишленост, биотехнологии и фармацевтика, машиностроене, електротехника, автоматика и информатика, електронна промишленост и аграрна икономика.

Основният резултат от този проект се прояви в дейността на Иновационния фонд, започнал работата си през 2005 г., и се изразява в участие на бизнеса и науката в над 30 проекта, генерирани вследствие на тези срещи.

5. Проект TGS20 – Съизпълнител към PHARE 0102.01 „Грантова схема и технологични консултации за МСП“ (април 2004 – декември 2004).

ГИС-ТрансферЦентър осигури консултанти и експерти по проекта за над 70 МСП, бенефициенти по този проект, в рамките на 3 договора за съизпълнителство за фирми от електротехническата промишленост и машиностроенето.

6. Проекти за разработване на резултатите от научните изследвания във форма, подходяща за тяхното комерсиализиране.
- 6.1. Проект RoTe MiNa съвместно с Щайнбайс трансфер център STZ#9 MADYN – Констанц, Германия, за разработване на робот за клетъчни микро- и наноманипулации (ноември 2002 – май 2003). Роботът RoTe MiNa беше представен на световното изложение по нанотехнологии Nanofair'04 в Санкт Гален, Швейцария (8-11.09.2003) и на ежегодното изложение на Щайнбайс в Щутгарт, 12.09.2003 г.
- 6.2. Проект HYPAS с възложител STZ#9 MADYN, Констанц, Германия, за разработване на HYPAS база данни, дизайн и приложения за моделиране и симулиране на пневматични и хидравлични елементи и системи (ноември 2003 – юли 2005).
- 6.3. Договор с ExperGen Drug Development GmbH – Австрия, за развитието на Miltefosine, май 2010 – май 2011.
7. ГИС-ТрансферЦентър изпълнява три години със свои средства проекта ИТТ – старт „Повишаване конкурентоспособността на МСП чрез технологичен трансфер на научноизследователски резултати, получени в БАН и други изследователски организации“, прилагайки два от подходите за технологичен трансфер – информационен и предварителен (10.2005 – 09.2007).
8. Проект, финансиран от GTZ „Обучение на специалисти в областта на трансфер на технологии във фондация „Щайнбайс“, Германия, декември 2006 г.

Част от екипа на Фондация „ГИС-ТрансферЦентър“ пред работните офиси на фондацията в блок 4А на ул. Акад. Г. Бончев: Проф. д-р Костадин Костадинов – Председател на Управителния съвет, Доц. д-р Георги Райчевски – Программен Директор, Илко Стоянов – Член на Управителния съвет (отляво – надясно).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ПРОЕКТ ЗА СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ЦЕНТРОВЕ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО КЪМ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ

С подкрепата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма

Цели и задачи на проекта

Обучението по предприемачество в средните и висшите училища е приоритет на европейската политика за насърчване на предприемачеството и е включено като мярка в първи принцип на SBA („Акт за малкия бизнес“) и в предложението за Регламент на Европейския парламент и Съвета за създаване на Програма за конкурентоспособност на предприятията и за малките и средните предприятия (COSME) 2014 – 2020 г.

В България освен в Стратегията по заетостта обучението по предприемачество е включено и в Иновационната стратегия на България и Националната стратегия за насърчване на малките и средните предприятия. Съгласно проекта за закон за предучилищно и училищно образование обучението по предприемачество ще бъде включено в учебните планове на училищата.

Първият етап на проекта, който МИЕТ финансира, е през периода 2007 – 2008 г., когато са създадени първите 4 центъра по предприемачество във ВУ в страната. **Вторият етап** на проекта е през периода 2009 – 2012 г., през който освен на създаването се набляга и на развитието на тези центрове, т.е. той надгражда първия етап.

Чрез реализацията на проекта МИЕТ следва политиката на един от принципите на SBA (Законодателен акт за малкия бизнес – основен документ на Европейската комисия в областта на МСП), а именно за насърчване на предприемачеството. По последни данни България е на 22 място по ниво на предприемаческа активност спрямо другите страни членки и е под средното ниво за ЕС по този показател.

Първи етап – проект „Подкрепа за създаване на центрове по предприемачество към висшите училища в България“ (2007 – 2008 г.).

Целта на проекта е:

- подготовка на студентите от технологичните университети за започване на собствен бизнес;
- да бъдат подпомогнати при оценката за реализация на технологични идеи;
- проучване на пазарното търсене на техния продукт;
- осигуряване на финансов ресурс и подпомагане на новосъздадени фирми от завършващи студенти.

В края на **2006 г.** беше проведена обществена поръчка „Създаване на центрове за насърчване на предприемачеството към висшите училища в България“. Чрез реализацията на обществената поръчка студентите от четири висши училища се обучаваха в предприемачески умения и се подготвяха за създаване и успешно управление на собствени фирми.

На **20.12.2006 г.** бяха подписани договорите с четири висши училища за създаване на центрове за насърчване на предприемачеството, а именно: **Лесотехническият университет – София; Техническият университет – София, филиал Пловдив; Техническият университет – Габрово; Техническият университет – Варна.**

Срокът за реализация на стратегическите планове за създаване и развитие на центрове беше двегодишен, т.е. те приключиха на 20.12.2008 г. Финансирането за всеки университет беше определено в обществената поръчка с максимален размер от **112 500 лв.** (с ДДС) за времето на изпълнение на планове, т.е. за две години. Средствата се отпуснаха съобразно представените стратегически и финансови планове на тримесечна база след получаване от университетите на тримесечни отчети, съдържащи финансово-счетоводни документи за доказване на разходите, т.е. университетите първо изразходваха свои средства, след което МИЕ ги възстановяваше.

През първата – **2007 година** – бяха официално открити, оборудвани и обособени центрове по предприемачество към съответните ВУ. Извършена беше промяна в учебните планове и бяха въведени избираеми и задължителни курсове по предприемачество. Разработени бяха съответните учебни модули и програми, създадени бяха сайтове за популяризиране на центрове, закупена беше планираната учебна литература, проведени бяха курсове за обучение на академичния състав, издадени бяха наръчници на предприемача, разработени бяха интернет базирани информационни бази данни за завършилите даденото ВУ. Проведени бяха дни на предприемача, организирани бяха анкети за проучване готовността на студентите за започване на собствен бизнес, разработени бяха конкурсни условия за подпомагане на настоящи и бивши студенти за започване на собствен бизнес.

През **2008 г.** бяха осъществени останалите мероприятия от стратегическите планове на четирите ВУ, а именно: организиране на срещи с инвеститори, организиране на конкурси и връчване на награди за студентски бизнес планове, електронно базиране на курсове по предприемачество, създаване на мрежи от спонсори, създаване на университетски фондове за подкрепа на предприемачеството, създаване на екипи от експерти за консултиране на студенти при създаване на свои фирми, създаване на учебни компании.

Втори етап – проект „Създаване и развитие на центрове за насърчване на предприемачеството към висшите училища в България“ (2009 – 2012 г.).

Идеята на проекта, който е продължение на първия проект, е създаване на нови и/или **развитие на създадените вече центрове** към ВУ с оглед преминаване от обучение към консултиране на студентите от екипи и финансово подпомагане на обучените студенти за създаване на стартиращи технологични фирми (techno starters).

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

През месец март 2009 г. беше обявена обществена поръчка „Създаване и развитие на центрове за насърчаване на предприемачеството към висшите училища в България“ по следните обществени позиции – планови райони:

- 1) позиция Югозападен район;
- 2) позиция Южен централен район;
- 3) позиция Северен централен район;
- 4) позиция Североизточен район.

Чрез реализацията на обществената поръчка студентите от четири висши училища трябваше да се обучават в предприемачески умения и да се подготвят за създаване и успешно управление на собствени фирми. Специфичните цели на реализацията на обществената поръчка бяха:

- създаване на **предприемаческа култура** сред студентите – като трета основна цел и задача на университетите заедно с традиционната научноизследователска и образователна дейност;
- създаване на **функциониращо звено** към висшето училище – център за насърчаване на предприемачеството като движеща сила и координиращо звено за всички дейности по обучението в предприемачество с практическа насоченост и работещ за създаване на професионални умения сред студентите и насърчаване създаването на технологични фирми;
- изграждане на **траен модел** на сътрудничество между бизнеса и университетите.

На конкурентен принцип, въз основа на разработени от кандидатстващите висши училища стратегически планове за насърчаване на предприемачеството с подробно разписани организационни планове, графици и финансови планове за тригодишен период, комисията, назначена със заповед № РД-16-508/25.05.2009 г., класира следните 4 висши училища за победители в конкурса:

- Югозападен район – **Лесотехническият университет – София;**
- Южен централен район – **Техническият университет – София, филиал Пловдив;**
- Северен централен район – **Техническият университет – Габрово;**
- Североизточен район – **Висше училище – Международен колеж – Добрич.**

Сроковете за реализация на плановите бяха **36 месеца** от сключване на договорите с МИЕ, което беше направено на 09 ноември 2009 г.

Конкурси за бизнес планове и идеи, учебни и студентски фирми

Важна част от дейността на централите беше насочена към предоставяне на възможност на студентите да разработят и представят в конкуренция с другите своя бизнес идея. Реализация на тази насока се осъществяваше чрез конкурсите за най-добра бизнес идея и работата в учебно-тренировъчните фирми.

Центърът по предприемачество към ВУМК проведе два конкурса за студентска бизнес идея. Участие взеха много младежи от региона. Отличилите се студенти на първото издание на конкурса бяха наградени на две събития. Първото бе проведено в сградата на ВУМК в град Добрич, а второто награждаване бе в сградата на ИУ – Варна. Младите предприемачи имаха възможност да представят своите идеи пред събралата се аудитория, а най-добре представилите се си тръгнаха с предметни награди и грамоти.

Награждаването във второто издание на конкурса за студентска бизнес идея се проведе в град Добрич. На него победителите също имаха възможност да представят своите идеи пред събралите се студенти, а центърът им осигури ваучери за пътуване в чужбина. Студенти на ВУМК се представиха отлично на престижното състезание EMCup.

На друг форум за студенти в направление „Туризм“ в гр. Маастрихт, Холандия, студенти на ВУМК представиха атрактивно идея за създаване на иновативна услуга в областта на хотелиерството – „Интерактивна Тя стая“, представляваща високотехнологична стая, която може да усеща емоциите на жената гост и да реагира на тях.

Центърът по предприемачество към ВУМК си сътрудничи с учебните фирми на ВУ Международен колеж – счетоводна къща „Интер“, туристическа агенция „ЕТУРС“ и академията по туризъм „АУРИГА“, които помагат на студентите чрез консултации и разяснения по възникнали казуси.

Бе създадена и учебно-тренировъчна фирма с наименование „Иновационен и изследователски център“ ООД, в която съдруж-

ник е ВУ Международен колеж. Основната цел на новата компания е инвестиране и финансиране на перспективни проекти на млади предприемачи. Фирмата си сътрудничи и с Центъра за стимулиране и подпомагане на всички млади хора, желаещи да реализират свои бизнес проекти.

Центърът по предприемачество към ТУ – София, филиал Пловдив, организира ежегодното провеждане на конкурс за студенти и докторанти от висшите училища в Южен централен район под наименование „Най-добра бизнес идея за стартираща фирма“. Конкурсите се провеждаше в две части: 1) разработване на бизнес план за осъществяване на идеята за бизнес, който студентите предаваха на хартиен и електронен носител за оценка от конкурсната комисия, и 2) представяне на бизнес идеята и плана пред комисия и колеги студенти в аулата на Техническият университет. Трите най-добри разработки бяха наградени с предметни и парични награди, а най-атрактивното представяне получи наградата „Любимец на публиката“.

Центърът по предприемачество към ТУ – Габрово, организира и проведе студентски конкурс за разработване на най-добра бизнес идея с участници от трите факултета на университета. Раздадени бяха предметни награди на седем участници – I, II, III и четири поощрителни награди.

На състезание по предприемачество, организирано от „Джуниър Ачийвмънт България“, студентите от „Грийн Пауър – 11 ООД“ заеха трето място.

През месец юни 2012 г. студентите – собственици от студентската фирма „Грийн пауър – 11 ООД“, участваха в състезание

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

„Най-добра студентска компания на България 2012“ – Младежки бизнес форум „Изгряващи звезди“, организирано от „Джуниър Ачийвмънт България“. Студентите спечелиха екологична награда и грамота за отлично представяне.

Първата учебна студентска компания в България „Vip Gardens“ бе регистрирана в „Джуниър Ачийвмънт“ от студенти от **Лесотехническият университет** благодарение на неговия Център за насърчаване на предприемачеството.

Студентската учебна компания „Life design“ разработи „Стол слънце“, с който участва на националното състезание през учебната 2009 – 2010 г. Управителят на същата компания разработи и концептуалния стол „F 1“, към който имаше огромен интерес, но не получи практическа реализация.

През учебната 2011 – 2012 г. учебната студентска компания „InR8“ подготви дизайн на пейка за обществени места, с която участва на националното изложение и се представи много добре. Президентът на Република България г-н Росен Плевнелиев обърна специално внимание на разработката.

С помощта на Центъра по предприемачество към ЛТУ – София, учебната студентска компания „Re-Walk“ от студенти от ЛТУ се представи отлично на националното състезание „Най-добра учебна компания за студенти 2012“, като за разработката си „Проектиране на интериор за хора в неравностойно положение“ беше отличена с две награди: „За постижения“ и „За устойчивост на Ситибанк България“.

Друга учебна компания, с която центърът работи, представи проект за реновиране на подлез в София в район Подуяне и спечели „Наградата за социални иновации“ на националното състезание за учебни студентски компании. Столична община финансира изцяло изпълнението на строително-ремонтните работи. Всичко се извършва под контрол на авторите на проекта.

Центърът по предприемачество към ЛТУ – София, разви дейността на **Фонд за подпомагане стартиране на собствен бизнес на студенти в ЛТУ**. В резултат интересът на студентите беше много голям и бяха подпомогнати 10 стартиращи своята дейност фирми на настоящи или наскоро завършили образованието си в университета студенти.

Центърът подпомогна и млади студенти, които развиват своите бизнес начинания, като закупи и предостави техника, необходима за нормалното протичане на дейността им. Беше оказана помощ на ветеринарни лекари, завършили ЛТУ, чрез закупуване на оборудване за техния ветеринарномедицински кабинет в София и на фотограф-художник, завършил специалността „Инженерен дизайн“. Бе закупено и оборудване на фирми на студенти от ЛТУ в областта на дървообработването и мебелната промишленост, ландшафтната архитектура, дизайнерско студио и др.

С помощта на центъра към ЛТУ учебната компания „Creative Ideas“, която има за предмет на дейност проектиране и дизайн в сферата на интериорите, мебелите и рекламата, получи документ за промишлен дизайн от Патентното ведомство на Република България за мебелната композиция „ZakkChaBle“.

Студентски фирми

Центърът по предприемачество към ВУМК помогна да бъдат регистрирани 4 студентски фирми:

- „По ноти“ ЕООД – собственик е студент на ВУМК в магистърска програма „Бизнес администрация“. Основната дейност на фирмата е в областта на маркетинг и рекламна дейност, уеб приложения и каталожни услуги.
- „Продрайв БГ“ ЕООД – собственик е студент на ВУМК в специалност „Маркетинг и мениджмънт“. Дейността на фирмата е маркетингови, рекламни и информационни услуги.
- „ЕТ Симеонови плюс“ – собственик е студент на ВУМК в специалност „Международен бизнес мениджмънт“. Основната дейност на фирмата е търговска.
- „ЕТ Стилиана Великова“ – собственик е студент на ВУМК в специалност „Маркетинг и мениджмънт“. Дейността на фирмата е производство и търговия със стоки.

С помощта на Центъра по предприемачество към ТУ – Габрово, бяха регистрирани две студентски фирми в Агенцията по вписванията: „Екоефект“ ЕООД и „Грийн пауър-11“ ООД с предмет на дейност в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници.

Връзки с реалния бизнес и отражението им за повишаване на предприемаческата култура

В своята дейност центровете по предприемачество си дават ясна сметка, че изолирането от проблемите на реалния бизнес и затва-

Центърът за насърчаване на предприемачеството към ЛТУ беше съорганизатор на провеждането на творческа работилница „В контекст – Екодизайн“, част от Sofia Design Week 2012. Общо 28 студенти от различни университети, като 15 бяха от ЛТУ, участваха в творческата работилница. Те бяха разделени в 10 различни екипа, които се състезават помежду си с проектите, създадени по време на уъркшопа. Младите дизайнери бяха обучавани как да създадат продукти, решаващи проблемите на невъзобновяемите материали и тяхната масова употреба. Участниците имаха за задача да изработят постер, върху който да нанесат всички свои първоначални идеи.

След обсъждането им с водещия на работилницата – австрийският дизайнер Томас Файхтнер, участниците получиха пълна творческа свобода по отношение на предназначението на своите идеи. Преди оценката се проведе дискусия как предложената идея да достигне до реализация на пазара. След това обучаващите се студенти имаха за задача да визуализират своите окончателни идеи и да ги представят пред жури, което определи победителите, като техните постери бяха отпечатани от Центъра за насърчаване на предприемачеството към ЛТУ и участваха в изложби в страната и в Европа.

рянето само в академичната среда и обучението няма да доведат до постигане на поставените цели. Поради това всеки център на базата на своя опит и виждане за развитие прилагаше собствена система за връзка с реалния живот.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ ЗА ТРАНСФЕР НА ТЕХНОЛОГИИ В ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

Краят на 2012 г. е знаменателен за Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и неговата политика в областта на приложните изследвания и иновациите. На 7 декември Пловдивският университет подписа два договора с Министерството на икономиката, енергетиката и туризма за финансиране създаването на *Технологичен център* и *Офис за технологичен трансфер* към университета след успешно спечелени конкурси по Оперативна програма „Конкурентоспособност“. Проектите са двегодишни и ще повишат равнището на приложните изследвания в университета и ще засилят връзките с бизнеса в региона и в страната.

Технологичният център ще оперира в две основни направления: молекулярни биотехнологии и екологични информационни и комуникационни технологии, ИКТ. В него ще се извършват приложни научни изследвания с висок икономически потенциал. Ще бъдат изградени мобилни изследователски екипи от учени с възможности за осъществяване на сътрудничество и коопериране с други технологични и изследователски центрове в Европа и за участие в международни изследователски програми.

Офисът за технологичен трансфер ще работи в тясна интеграция с дейността на Технологичния център и ще разшири дейността в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в областта на технологичния трансфер чрез осигуряване на достъпни R & D услуги, правна, маркетингова и логистична подкрепа за комерсиализиране на разработки на учените, както и на фирми в региона и страната. Офисът ще съдейства за създаване на съвместни екипи от преподаватели и студенти в Пловдивския университет и специалисти от фирмите по решаване на „тесни места“ в техните производствени процеси и усъвършенстване на предлаганите продукти.

Проектът за развитие на капацитета на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в областта на технологичния трансфер е продължение на изследователските и приложните усилия на неговия екип в тази област. През периода 2005 – 2006 г. в Пловдивския университет бе осъществен пилотен проект за изследване на академич-

ното предприемачество в региона, финансиран от университетския фонд „Научни изследвания“. Дейността в тази област бе продължена в рамките на проекта *PROKNOW* по Шестата рамкова програма на ЕС, чиито резултати са публикувани в статия в списание „Минерва“ (бр. 2/2010 г.) и в специален брой на списание „Социологически проблеми“ (1-2/2011 г.) Важно за усилията в тази насока е сътрудничеството с екипа на проф. Деян Пендев от Икономическия институт при Скопския университет „Св. св. Кирил и Методий“, където с помощта на Институт „Отворено общество“ – София, през 2006 г. бе реализиран проект за създаване на магистърска програма „Управление на изследователската дейност и иновациите“, която досега е подготвила няколко десетки магистри и през 2012 г. проведе петия си прием.

Друга важна предпоставка е успешно завършилият в края на месец ноември двегодишен проект за иновационен инкубатор под наименованието „*Университетски център за трансфер на знания и технологии Пълдин*“, финансиран със собствени средства на университета. В рамките на проекта успешно бяха реализирани няколко приложни разработки на учени от Факултета по физика и инженерни технологии, Биологическия и Химическия факултет. Три от тях са на ниво завършени изделия и предстоят първите продажби. Един от работилите в инкубатора студенти създаде спин-оф фирма, която е втората в университета за последните три години.

Основната предпоставка за успешно реализиране на проекта за създаване на Офис за технологичен трансфер в Пловдивския университет са и промените в бизнес средата в Пловдив и региона през последното десетилетие. През този период там се разви сериозна експортно ориентирана индустрия благодарение на осъществяваните значими чуждестранни инвестиции в промишлеността (Либхер, Шнайдер и др.) и дейността на редица успешни местни предприемачи в машиностроенето, хранително-вкусовата промишленост, парфюмерията и козметиката и др. Продължаването на това развитие в условията на влошената икономическа среда предполага усилия за устойчиво, институционално гарантирано сътрудничество между науката и индус-

трия чрез прилагане на проиновативна политика, основана на трансфер на знание и технологии.

Друга важна предпоставка са организационните и институционалните промени в самия университет в областта на приложните изследвания – през последните години в Пловдивския университет се завърнаха преподаватели с дълъг стаж във високотехнологични фирми и развойни изследователски центрове в Канада, Тайван, Германия, Франция и други развити страни. Новото университетско ръководство, избрано в началото на 2011 г., също предприе някои стъпки, като укрепи съществуващото поделение „Научноприложна дейност“ с човешки ресурси и нова материална база, подкрепи проекта за иновационен инкубатор и изработването на първия в страната университетски Правилник за управление на интелектуалната собственост и предприе други инициативи, целящи постигане на по-голяма практическа насоченост в обучението на студентите и в научните изследвания.

Предстоящата дейност на Офиса за технологичен трансфер в Пловдивския университет ще се разгърне в три основни направления:

- 1) *Разширяване на предлагането на R & D услуги сред фирмите в региона и страната.*

За целта ще се изгради и поддържа база данни, условно наречена „Пълдин иновации“, с информация за учени от Пловдивския университет, от други ВУ в региона и с иновационни проблеми/потребности на фирмите като потенциални участници в трансфера на технологии. Въз основа на предварително разработен концептуален модел ще се създаде интернет страница, позволяваща лесното актуализиране на базата данни и онлайн достъп от страна на фирми и изследователи. Първоначален изходен материал за изграждане на базата данни ще бъде обработката на документалния архив на поделение „Научноприложна дейност“ при Пловдивския университет с информация за договори за приложни изследвания, иновативни разработки и консултации на учените от университета,

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051P0001-3.3.05-0001
„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

оказвани на бизнеса в региона и страната през последните години. Базата ще бъде допълнена с данни за опита на новопостъпилите учени и докторанти в Пловдивския университет през последните две години. Третият източник на данни ще бъде вторичният анализ на бизнес анкети и проучвания за потребностите на фирмите в региона и страната от иновации и R & D услуги, както и заявки на фирмите за такива услуги, отправяни директно към отделни учени, към ЦНПД и онлайн (след въвеждането на „Пълдин иновации“ в експлоатация). Амбицията на екипа по настоящия проект е базата да се развие като популярен портал за иновации и трансфер на технологии в региона и страната. В тази насока важна помощ очакваме да получим от предвидените двама експерти от успешни офиси за технологичен трансфер в чужбина.

Ще бъдат организирани работни срещи, семинари и други форми за обучение и подпомагане на иновационната дейност във фирмите. Важен елемент в комуникацията между Офиса за технологичен трансфер и неговите експерти и консултанти с фирмите в региона и страната ще бъде изграждането на система за видеоконферентна връзка, която ще позволява пряка и икономически ефективна връзка между страните при обсъждането на конкретни проблеми по предоставянето на R & D услуги, технологична експертиза, маркетингови и финансови консултации и консултации по защита на интелектуалната собственост.

2) *Комерсиализиране на разработки на учени от университета и други ВУ в региона чрез развитие на собствения индустриален потенциал за създаване на прототипи, предпроектилни изпитания и дребносерийно производство.*

Дейностите, свързани с активизиране на собствените усилия на учените от Пловдивския университет и останалите научни звена в региона в областта на иновациите и технологичния трансфер, са вторият стълб на проекта. Резултатите от проекта PROKNOW по Шестата рамкова програма на ЕС, в който членове на екипа бяха основен партньор, показваха потенциала и ползите от стимулиране на академичното предприемачество сред учените чрез създаване на spin-off фирми и/или пряко включване на научните организации в създаването и пазарната реализация на иновативни продукти и услуги, поемайки по този начин водеща роля в процеса на технологичен трансфер. За постигането на тази цел

от 2010 г. Пловдивският университет започна със собствени средства и чрез средства от различни проекти изграждане на индустриална база за приложни изследвания, иновации и опитно-промишлено производство. Този процес ще бъде продължен, като Офисът за технологичен трансфер ще работи в тясно сътрудничество със създаващия се Технологичен център към университета (на практика тяхната дейност ще бъде обединена в единен комплекс).

Друга дейност в това направление е въвеждането на адекватни промени в правилника и в други нормативни документи в университета, която да въведе гъвкави и взаимноизгодни форми, улесняващи движението на учените и докторантите между университета и бизнеса и обратно; да улесни наемането на помещения и оборудване от екипи учени, ангажирани с иновационна дейност, и да позволи включването на университета като страна (включително със свои инвестиции) в spin-off фирми на учени и докторанти. Проучването на опита на развитите малки европейски държави в тази насока (Австрия, Дания, Холандия и др.) и адаптирането му към традициите и специфичната институционална среда в Пловдивския университет ще бъде важна задача на Офиса за технологичен трансфер при ЦНПД.

3) *Изграждане на капацитет в областта на защитата на интелектуалната собственост и предоставянето на финансови и маркетингови консултации за иновативните фирми и учените от Пловдивския университет.*

Това е третото направление в дейностите по технологичен трансфер по настоящия проект. Тези дейности целят рязко подобряване на защитата на интелектуалната собственост, финансирането и управлението на иновационния процес сред иновативните фирми и учените в университета. Наред с разработения Правилник за управление на интелектуалната собственост в Пловдивския университет ще бъде изградена институционална рамка за правно-логистична подкрепа на фирмите и изследователите в процеса на трансфер на технологии, за финансиране на иновативни разработки, за маркетинг на нови продукти и технологии, както и за подпомагане процеса на създаване на стартиращи (включително spin-off) фирми.

Имайки предвид пионерския характер на дейността на Офиса за технологичен трансфер и ограниченото количество на

лични приложни разработки и готови за внедряване продукти и технологии, през първите години неговата дейност ще включва и елементи на рисково финансиране, развитие на специализирани консултантски услуги и издигане на мотивацията (awareness) на преподаватели, студенти и предприемачи за сътрудничество в областта на трансфера на технологии. Ето защо проектът предвижда начално финансиране (seeding) в следните области:

- *Изработване на предварителни оценки на иновативни проекти*

Ще бъдат финансирани девет технически оценки, девет финансово-икономически оценки и двадесет оценки на патентния потенциал на разработки, продукти и технологии.

- *Подкрепа на разработки в напреднал стадий*

Тук ще бъде финансирано извършването на необходимите технически анализи и консултации, ще бъде оказана помощ при създаването на прототипи, при патентната защита на перспективни разработки, продукти и технологии. Ще бъдат финансирани и маркетингови анализи на иновативни продукти, процеси и услуги, както и разработването на бизнес планове за иновативни продукти, за които е установен пазарен потенциал

- *Изграждане на връзки с фирми и институции в региона и в страната*

Проектът предвижда разходи за организиране на срещи на представители на Офиса за технологичен трансфер и Технологичния център с фирми в Пловдив и региона, пътуващи представяния в други градове от Южна България, организиране на две конференции по проблемите на технологичния трансфер с предприемачи, финансови институции, изследователи, правни експерти. Ще бъде проучен опитът на водещи офиси по технологичен трансфер от чужбина и ще се финансира участие в панаири с информационен щанд.

Дейността по двата проекта в областта на иновациите и технологичния трансфер бе открита с организирането на специален *Ден на иновациите* в Пловдивския университет, който се проведе на 12 декември 2012 г. и бе масово посетен също от учени от други ВУ и научни звена в Пловдив, от местни предприемачи и др.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.05-0001

„Наука и бизнес“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

ЕВРОПЕЙСКА ТЕХНОЛОГИЧНА ПЛАТФОРМА

Конвергирани, фиксирани и безжични комуникационни мрежи²¹ е европейска технологична плат-

форма за комуникационни мрежи и услуги. Комуникационните мрежи позволяват общуването между потребители чрез различни видове апаратури – мобилна (например мобилни телефони) или фиксирана (като компютри), които са в основата на интернет технологиите. Информационните технологии са и жизненоважни за икономическото развитие и създаването на нови работни места в Европа. Платформата събира повече от 700 представители на комуникационния сектор: индустриални лидери, иновативни малки и средни предприятия и водещи академични институции.

Мисията на платформата е да подсили европейското лидерство в мрежовите технологии и услуги, така че по най-добрия начин да обслужва европейските граждани и икономика. С цел да сближи научноизследователската дейност и иновациите платформата се стреми да осъществява повече връзки със заинтересовани лица извън научната сфера. Различни органи на публичната власт, които оказват влияние на икономическото развитие на местни и регионални политики, ще бъдат консултирани за взаимно сътрудничество. Платформата има амбицията чрез дейността си да допринесе за решаването на обществени предизвикателства, свързани с енергията, промените в климата, транспорта и здравеопазването. В създадената **Стратегия за научноизследователската дейност в сферата** платформата дефинира приоритети, необходими за развитието на сектора.

ПРЕДСТОЯЩО

Българската мрежа **Enterprise Europe Network** организира на 7 март 2013 г. брокерски дни в Интер Експо Център в рамките на международните специализирани изложения:

- MachTech & Metal – единствено по рода си изложение за междуфирмен обмен в България и региона на Централна и Източна Европа за металургия, леярство и инструментална екипировка;
- IFAM – специализирано изложение за междуфирмен обмен в България и региона в областта на автоматиката, роботиката, мехатрониката и др.;

- INTRONIKA – специализирано изложение за електронна промишленост, компоненти, измервателни уреди, телекомуникации, услуги и др.;
- PLAST – специализирано изложение за междуфирмен обмен в България и региона в областта на пластмасовата и каучуковата промишленост.

Желаещите да участват могат да се регистрират до 15 февруари 2013 г. на интернет страницата на събитието:
www.IMM2013.build-your.net

ПРЕДСТОЯЩИ БРОКЕРСКИ СЪБИТИЯ, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ ENTERPRISE EUROPE NETWORK В ЕВРОПА И В СВЕТА

Януари 2013

24/01/2013	HBM 2013 – Häuslbauermesse 2013 brokerage
Graz (Austria)
Matchmaking Event between European Union, Latin America and the Caribbean brokerage
Santiago (Chile)
24/01/2013	Green Ventures – International Partnership Forum for Environmental and Energy Technologies brokerage
Leipzig (Germany)

Февруари 2013

06/02/2013	Many to one mission “Sustainable Construction” with brokerage event at CEB 2013 in Stuttgart, Germany
Stuttgart (Germany)
18/02/2013	Company Mission to Ambiente Frankfurt/Main (Germany)
“HCJ Fair 2013” – B2B meetings at the hospitality industry tradeshow in Japan
Tokyo (Japan)

Март 2013

05/03/2013	CeBIT Future Match 2013 brokerage
Hannover (Fairground) (Germany)
07/03/2013	IndustryMatchMaking – IMM2013 brokerage
Sofia (Bulgaria)
07/03/2013	Iceland Geothermal Conference brokerage
Reykjavik (Iceland)

²¹ <http://www.networks-etp.eu/about-networks.html>

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“
ул. „Александър Жендов“ № 5, София 1113
тел. (02) 973 3000 ■ факс (02) 973 3588
www.arcfund.net

